

EL VOLUNTARIAT SOCIAL I LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA

LA SITUACIÓ ACTUAL I LES PERSPECTIVES DE
FUTUR AL VOLTREGANÈS

MERITXELL VILELLA LLEOPART

4t curs. Grau en Educació Social

Treball Final de Grau

TUTOR: Joan Soler Mata

UNIVERSITAT DE VIC

Curs 2012/2013

MAIG 2013

Resum

Aquest Treball de Final de Grau d'Educació Social pretén aprofundir i reflexionar al voltant dels conceptes de desenvolupament comunitari, participació i voluntariat social, sobretot en la seva dimensió pràctica. Partint d'aquest marc teòric, s'ha portat a terme una anàlisi de la realitat social i una diagnosi de necessitats socials del Voltreganès, és a dir, de la comunitat que formen els municipis de les Masies de Voltregà i Sant Hipòlit de Voltregà. A partir dels resultats, i la interpretació de les dades extretes de les entrevistes, realitzades a diferents professionals vinculats amb l'àmbit social i d'atenció a les persones, s'ha justificat la necessitat i interès d'un projecte de voluntariat, per poder donar resposta a les necessitats emergents de la població. En la part final del treball presento l'àmbit i les línies principals d'aquest projecte.

Paraules clau: Participació, desenvolupament comunitari, voluntariat social, Voltreganès, educació social.

Abstract

This Social Education work of final degree, intends to deep and think up about community development concepts, participation and social voluntary work, focusing in it's practical dimension. From this theoretic frame and analysis of the social reality and a diagnosis of the social needs in the area of Voltreganès, has been carried out that is to say, from the both communities, les Masies de Voltregà and Sant Hipòlit de Voltregà. From the results and the study of all the data of the interviews to different professionals involved in the social atmosphere and the attention to people, the need and the interest of the voluntary work project has been justified, in order to give an efficient answer to the community emergent needs. At the end of the work I introduce the field and the main aspects of this project.

Key words: Participation, development, Voltreganès, social education, voluntary social work.

Agraïments:

Aquest treball, no hauria estat possible sense la col·laboració de les persones professionals, de les institucions i recursos, que van dedicar-me una estona del seu temps per realitzar les entrevistes. També vull agrair l'orientació del meu tutor, en Joan Soler i Mata, que sempre ha confiat en mi.

I sense cap mena de dubte, he de donar les gràcies a la meva família, que m'ha fet costat al llarg de tot el procés d'elaboració del treball, donant-me suport i oferint-me la seva ajuda.

I finalment, a totes les persones, que d'una manera o altra han contribuït en l'elaboració d'aquest Treball de Final de Grau.

A totes i a tots, moltes gràcies.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
-----------------------	----------

2. JUSTIFICACIÓ DEL TEMA	5
---------------------------------	----------

PART TEÒRICA

3. LA COMUNITAT I EL VOLUNTARIAT	6
---	----------

3.1 ANTECEDENTS: EL DESENVOLUPAMENT COMUNITARI, AHIR I AVUI	6
--	----------

3.2 CONCEPTES CLAU	8
---------------------------	----------

3.2.1. LA PARTICIPACIÓ I LA COMUNITAT	8
---------------------------------------	---

3.2.2. EL VOLUNTARIAT	12
-----------------------	----

3.2.3. EL VOLUNTARIAT SOCIAL I EL DESENVOLUPAMENT COMUNITARI	18
--	----

4. ELS REPTES DEL VOLUNTARIAT	20
--------------------------------------	-----------

4.1. EXEMPLES DE PROJECTES DE VOLUNTARIAT SOCIAL	21
--	----

4.2. REFLEXIONS PERSONALS AL VOLTANT DEL CONCEPTE DE VOLUNTARIAT	23
--	----

PART PRÀCTICA

5. EL VOLUNTARIAT SOCIAL AL VOLTREGANÈS	25
--	-----------

5.1. PROCÉS I METODOLOGIA	25
---------------------------	----

5.2. LA COMUNITAT DEL VOLTREGANÈS	35
-----------------------------------	----

5.3. ANÀLISI DE DADES: DIAGNOSI	49
---------------------------------	----

5.4. PROJECTE DE VOLUNTARIAT	58
------------------------------	----

5.4.1. CONTEXTUALITZACIÓ	58
--------------------------	----

5.4.2. OBJECTIUS DEL PROJECTE	59
-------------------------------	----

5.4.3. ÀMBITS I COL·LECTIUS	60
-----------------------------	----

5.4.4. LÍNIES DE TREBALL	60
--------------------------	----

5.4.5. TIPOLOGIA DELS VOLUNTARIS/ES	63
-------------------------------------	----

5.4.6. COORDINACIÓ AMB ALTRES RECURSOS I PROFESSIONALS	64
--	----

5.4.7. PLANIFICACIÓ DE L' AVALUACIÓ I REGULACIÓ	64
---	----

6. CONCLUSIONS	65
-----------------------	-----------

6.1. EN RELACIÓ AL VOLUNTARIAT SOCIAL	65
---------------------------------------	----

EL VOLUNTARIAT SOCIAL I LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA

LA SITUACIÓ ACTUAL I LES PERSPECTIVES DE FUTUR AL VOLTREGANÈS

Txell Vilella Lleopart

6.2. EN RELACIÓ A LA RECERCA -----	67
7. EPÍLEG -----	69
8. BIBLIOGRAFIA -----	71
8.1. LLIBRES -----	71
8.2. PÀGINES WEB -----	72

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball de Final de Grau té el propòsit de presentar el concepte de voluntariat social. A partir d'aquest, es desenvolupa una diagnosi de la situació actual del Voltreganès, relacionat amb aquest concepte, i es proposen l'àmbit i les línies de treball per a la posada en marxa d'un projecte de voluntariat al municipi, per a un futur.

Al principi de la recerca, em vaig formular moltes preguntes: Per on començo? Quin tipus d'informació és la que vull aconseguir? Quines preguntes faig a l'entrevista? Així doncs, i per tal de saber d'on partia, vaig decidir portar a terme una anàlisi de les necessitats del Voltreganès. Per fer-ho, ha set necessari un procés sistemàtic, amb un seguit de fases relacionades entre elles.

Aquestes fases han set les següents:

➤ La primera fase vas ser la de reconeixement i anàlisi, per saber d'on patia i d'on treure la informació. És a dir, identificar la problemàtica i/o mancança i els contactes dels recursos existents, vinculats amb el voluntariat social del Voltreganès. Amb l'anàlisi de les necessitats del municipi, he intentat descobrir i comprendre les mancances i oportunitats que hi ha.

➤ La segona va ser la fase de diagnosi, per tant, identificar la situació actual i fer un diagnòstic general, és a dir, tant a nivell social, econòmic i de recursos al municipi. Primer de tot, vaig obtindre estadístiques sobre els recursos i les necessitats que té la gent del municipi. A més a més, per tal de poder portar a terme un rigorós diagnòstic, vaig realitzar diverses entrevistes a recursos, institucions i serveis vinculats amb l'àmbit social d'aquests dos municipis, per poder identificar les mancances i el potencial

d'aquests. A partir de la informació extreta d'aquestes entrevistes, vaig elaborar unes taules, en funció de les categoritzacions, les quals havia escollit prèviament basant-me en els diferents temes del guió de les entrevistes. Així doncs, la base de la meua proposta sorgeix d'aquí.

➤ La tercera fase ha estat la de formular i dissenyar un projecte d'intervenció socioeducativa, basat en el voluntariat social, per poder cobrir les mancances que presenta el desenvolupament comunitari del Voltreganès. Amb les fases prèvies, he intentat reunir les dades necessàries per poder determinar si era precís la implementació o no d'un programa d'intervenció, al mateix temps que formular uns objectius específics per poder acotar el procés i la implementació d'aquest.

➤ La quarta fase seria poder posar en marxa aquest projecte de voluntariat social, tot i que de moment només és un repte de futur.

Amb aquest recorregut, el que he pretès, és poder veure de quins recursos disposa el meu municipi i de quins manca, de tal manera que així, en un futur, pugui posar en marxa la meua proposta d'aquest projecte de voluntariat social, procurant que la realitat social actual pugui donar més oportunitats a les persones.

2. JUSTIFICACIÓ DEL TEMA

Em preocupa el fet que un nombre molt reduït d'estudiants de la carrera d'educació social estiguin involucrats en el voluntariat. És per això, que el que volia era investigar i analitzar què hi ha darrera d'aquestes actuacions i descobrir de quina estructura de participació ciutadana disposa el meu municipi. A partir d'això, he plantejat un projecte de voluntariat per tal de millorar i garantir les necessitats de les persones del Voltreganès, aprofitant els recursos disponibles de la comunitat. Sempre he pensat que l'àmbit comunitari és de gran importància per tal de fomentar la cohesió i la convivència ciutadana.

Els objectius d'aquest treball són els següents:

- 1) Aprofundir en l'estudi i l'anàlisi dels conceptes de voluntariat social i desenvolupament i participació comunitària.
- 2) Analitzar la realitat social del Voltreganès, en relació al voluntariat social. És a dir, fer una i una anàlisi dels recursos i institucions, de les oportunitats i de les mancances.
- 3) Dissenyar un programa de voluntariat social adreçat a alguna necessitat concreta.

PART TEÒRICA

3. LA COMUNITAT I EL VOLUNTARIAT

Per tal de poder entendre de manera clara el desenvolupament del projecte és necessari organitzar un marc teòric per definir i delimitar el tema del treball. Així doncs, he elaborat aquest a partir de l'anàlisi de diverses fonts documentals de referència sobre l'àmbit comunitari i el voluntariat.

3.1 Antecedents: El desenvolupament comunitari, ahir i avui

Al llarg dels anys, els conceptes relacionats amb l'àmbit social han anat variant en funció de les noves necessitats, de les persones i dels moviments i ideologies de cada moment. Anys endarrere el desenvolupament comunitari s'establia a les zones considerades en vies de desenvolupament, sobretot als països del tercer món. Així doncs, per desenvolupament comunitari *“se entendía entonces una intervención externa en zonas deprimidas en las que se ponían en marcha procesos globales de desarrollo que incluían, de manera muy especial, el crecimiento económico, ya que estas zonas o estos países estaban caracterizados por condiciones de atraso y miseria de la gran mayoría de la población. Había, por lo tanto, que contribuir directamente a cambios estructurales en su economía y en su sistema productivo que permitieran la superación del subdesarrollo.”*¹

És a dir, al llarg de la història, la manera d'organitzar-se les comunitats també s'ha anat transformant, segons les necessitats i les preferències dels ciutadans i ciutadanes. Per tant, podem dir que el desenvolupament comunitari és un procés dinàmic, ja que evoluciona de formes diferents, depenent de l'espai, el temps i les persones.

Actualment el desenvolupament comunitari és quelcom per poder satisfer les necessitats d'una comunitat en concret, a partir de diversos projectes, programes o

¹ Marchioni, M. (2001). *Comunidad, participación y desarrollo. Teoría y metodología de la intervención comunitaria*. Madrid: Editorial Popular, p. 11.

activitats de caràcter participatiu i democràtic, per tant, es tracta d'intervencions socials cap a la comunitat i amb la comunitat. La sèrie de canvis que s'han produït a nivell d'estructura, com ara l'increment de l' individualisme, la diversitat cultural, la globalització, etc, han estat fenòmens detonants per potenciar el desenvolupament comunitari, intentant crear teixit social i xarxes associatives.

En el moment actual s'impulsen aquest tipus d'actuacions, per poder garantir una comunitat cohesionada, i al mateix temps, per donar suport a les persones que ho necessitin. Amb aquesta nova visió, del terme de desenvolupament comunitari, s'ha intentat trencar amb el marc conceptual de ser intervencions assistencialistes, per donar lloc a espais de promoció social i de cohesió ciutadana. Així, es vol afrontar els nous reptes de la societat actual, ja que amb l'anterior paradigma no es podia planificar ni estructurar intervencions, sinó que només s'atenien les demandes a nivell immediat.

En aquest nou paradigma d'intervenció i desenvolupament comunitari, es procura treballar per optimitzar i fer accessibles els recursos de la comunitat a tots els membres, sent doncs, una nova forma d'organització social, que ofereixi espais de participació comunitària i que potenciï la cohesió i la implicació de les persones en la societat, trencant amb el creixent individualisme que cada vegada ha estat més present en les comunitats.

És per això, que també en els últims anys, s'han incorporat nous professionals, per gestionar l'estructura i el funcionament d'aquests moviments comunitaris, per mirar d'encaminar aquest procés col·lectiu cap a un nou enfocament. Els professionals, a través de tasques de dinamització i divulgació de projectes i activitats comunitàries, intenten promoure el coneixement dels recursos i la implicació de les persones. A més,

també s'ha avançat cap a una coordinació entre els professionals i els voluntaris, per tal de portar a terme un treball el màxim de qualitatiu. Aquesta relació és complicada, ja que introduir el voluntariat dins de l'organització dels recursos és complex, per això, és important portar a terme un bon plantejament i disseny dels projectes i activitats. D'aquesta manera, es farà un treball més enriquidor i qualitatiu en col·lectivitat.

És bo tenir present, que fomentar la participació dels membres de la comunitat és un element molt important perquè la ciutadania s'activi i formi part de la seva realitat, fent ús dels recursos i activitats que els ofereix el seu entorn. A més a més, aquesta implicació i compromís vers la comunitat, afavorirà la cohesió social i per tant també la convivència.

3.2 Conceptes clau

3.2.1. La participació i la comunitat

La participació és la capacitat que tenen les persones d'incidir en el procés de presa de decisions de tot allò que els afecta, és a dir, prendre part i involucrar-se en processos i/o situacions.

² NIVELL DE DECISIÓ	PAPER/ROL (Responsabilitats/implicació)
DECIDIR	Assumir responsabilitat, compromís/rol actiu o proactiu
CONSULTAR	No s'assumeixen responsabilitats, hi ha una petita implicació (donar informació/rol semi-actiu)
INFORMAR	No s'assumeix cap responsabilitats/rol passiu = tindrà coneixement sobre el que es farà però no decidirà res
ASSISTIR	És únicament consumidora d'activitats, no assumeix cap responsabilitat de decisió o gestió.

² Font: Extret dels apunts de l'assignatura Polítiques i Serveis Socials (curs 2009/2010)

Des d'aquesta visió, la participació social són el conjunt d'accions que els membres d'una comunitat porten a terme de manera conjunta, per tal de fomentar la millora de la qualitat de vida i dels recursos del seu entorn, així doncs, aquests processos impliquen que les persones prenguin consciència de la importància de la cohesió social i dediquin un temps a trobar-se amb altres ciutadans i ciutadanes, per fer tasques comunes en benefici de tots i totes. Amb aquesta participació, s'aconseguirà aprofitar millor els recursos comunitaris, al mateix temps que es produirà un major enriquiment de les persones participants, amb la possibilitat d'intercanviar informació i experiències amb altres. A més a més, la ciutadania del context estarà més cohesionada, i per tant, es produirà una transformació favorable a l'entorn.

La participació ciutadana és el fet de decidir juntament amb altres persones, creant una base popular, és a dir, es tracta d'accions per poder defensar el propi entorn i canviar-lo quan es cregui necessari. Per tant, aquesta visió està estretament lligada amb la democràcia, ja que es tracta d'exercir el dret a escollir, opinar i participar. La participació ha d'estar vinculada entre els tres protagonistes dels processos comunitaris, és a dir, entre les persones de la comunitat, la societat i l'Estat.

A través de les idees de l'autor de referència Marco Marchioni³ defineixo la comunitat com: el conjunt de persones que viuen en un entorn determinat, les quals conviuen i comparteixen diferents elements, com per exemple la llengua i els recursos. Així doncs, el procés comunitari és un procés participatiu, ja que sinó no es produeix. Amb això, vull dir que si les persones no s'activen i formen part del moviment col·lectiu no és possible que es desenvolupi cap projecte partint de la pròpia realitat i necessitats dels ciutadans i ciutadanes, i per tant, donant un sentit i fonamentació al treball comunitari.

³ Marchioni, M (Coord.) (2001) *Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria*. Madrid: Popular.

Basant-me en les aportacions de Froufe,⁴ puc afirmar que la suma de la participació i la comunitat és la participació comunitària. Aquesta és el conjunt d'accions que es porten a terme de manera col·lectiva, encaminades cap a la recerca de solucions i millores per a les condicions de vida en la comunitat. Algunes de les característiques d'aquest procés són:

- És un procés: ja que es tracta de diferents moments relacionats entre ells, és a dir, no són accions espontànies, sinó que s'han de planificar i estructurar, delimitant objectius i elaborant, de manera ordenada, els elements necessaris i el transcurs del desenvolupament comunitari.

- És necessària una organització: per tal de sumar els interessos i les necessitats de les persones de la comunitat, treballant de manera col·lectiva i en una mateixa direcció.

- Es tracta d'una intervenció: ja que és necessari influir en el desenvolupament d'algun aconteixement o transformació, sent sempre la persona o col·lectiu, no només objecte de l'acció, sinó subjecte actiu, participatiu i protagonista.

Els processos comunitaris són actuacions dirigides a les persones d'una comunitat, de les quals, pretenen millorar les condicions de vida d'aquest entorn determinat, treballant per aconseguir un empoderament i autonomia d'aquestes persones. Es tracta doncs, no només de solucionar o millorar una situació negativa, sinó partir de que totes les realitats es poden millorar. Així doncs, ha de ser un procés continuu, no pot limitar-se o esgotar-se amb un projecte o programa d'un temps concret. Abans de portar a terme qualsevol acció comunitària és necessari analitzar la realitat de l'entorn

⁴ Froufe, S (1998). *Técnicas de grupo en animación comunitaria*. Salamanca: Editorial Amaru.

i fer un diagnòstic, ja que és important partir dels recursos dels que disposa la comunitat i per tant no duplicar serveis.

Al mateix temps, el procés comunitari ha de partir de les necessitats sentides i expressades⁵ per la pròpia comunitat. És bàsic portar a terme un estudi constant i precís d'aquestes necessitats, ja que sinó, és probable que el treball que es porti a terme a la comunitat quedi desfasat de la realitat de l'entorn, i per tant, les accions siguin poc enriquidores o productives. Abans d'actuar és necessari conèixer i pensar.

Les accions comunitàries van destinades a tota la població, encara que això no sigui sinònim de que tothom participi, però sí que vol dir que aquestes no exclouran a ningú perquè pugui participar i formar part del procés. Aquestes es porten a terme a través de diferents projectes, programes, plans, activitats, etc. Per tant, és lògic que sinó hi ha participació no es produeix cap procés, és a dir, cap canvi ni transformació per a la millora de la qualitat de vida de les persones d'una realitat. Hi ha moltes possibilitats i formes de participació en la comunitat, com ara: comunitats de veïns, comissions de festes, associacions de mares i pares, etc.

Alguns dels factors més importants a tenir en compte a l'hora de promoure accions comunitàries són els següents:

- El territori i/o context.
- La població a qui va dirigit.
- Les necessitats i les demandes.
- El teixit social de la comunitat.

⁵ Necessitat sentida: es tracta d'una necessitat percebuda tant a nivell individual com col·lectiu.
Necessitat expressada: es tracta d'una necessitat per la qual es demana unes intervencions o respostes socials.

➤ Els recursos disponibles.

Segons l'Informe ECOSOC, del Comitè Administratiu de Coordinació de les Nacions Unides, *“el terme desenvolupament de la comunitat s'empra internacionalment per a denotar els processos per mitjà dels quals els esforços de la gent s'uneixen amb els governs, per a millorar les condicions socials i culturals de les comunitats, per a integrar-les a la vida de la nació i capacitar-les per a contribuir de manera completa al progrés nacional. Aquests processos estan compostos d'elements essencials. La participació de la gent (per si mateixa) en esforços per a millorar el seu nivell de vida, confiant en tant que sigui possible en la seva iniciativa, i la provisió de tècniques i altres serveis de manera que estimulin aquesta iniciativa; auto ajuda i ajuda mútua, tractant de fer-les molt efectives; tot això s'expressa en programes destinats a assolir una àmplia varietat de millores específiques.”*⁶

3.2.2. El voluntariat

El voluntariat és un compromís que una persona pren de manera lliure per dedicar part del seu temps a projectes solidaris, en benefici de la societat, de manera no remunerada econòmicament. És a dir, és el fet de prendre la decisió de comprometre's a contribuir en el benefici de la comunitat. Aquestes persones porten a terme, de manera no lucrativa, iniciatives solidàries que ajuden a promoure una millor cohesió ciutadana, tot fomentant, a través de les relacions humanes, uns valors democràtics i cooperatius, amb un ampli camp de projectes i activitats, per procurar obtenir un benestar col·lectiu.

Segons L. Folch i Camarasa (1994), en una conferència publicada a *Dimensions del Voluntariat*, *“el voluntariat és un moviment solidari de persones que donen suport a altres persones que ho necessiten. Pretén contribuir a la millora de la qualitat de vida, a*

⁶ 20è. Informe ECOSOC del Comitè Administratiu de Coordinació de les Nacions Unides, 1956, Oficina Colonial. Extret de: BARBERO, J. *El naixement del treball comunitari*, UOC.

crear un món més solidari i a contribuir a un millor desenvolupament social. És fruit d'una decisió voluntària que es basa en motivacions personals, perquè si tota la humanitat és una família cal que ajudem els que són víctimes de mancances o d'una marginació. El voluntariat és una participació activa en la vida de la comunitat en forma d'una acció d'equip on tothom hi surt guanyant.”(p.31)

Segons el Nou Diccionari de Sociologia: *“Voluntario es el ciudadano que libremente, no en ejecución de obligaciones morales específicas o deberes jurídicos, inspira su vida –en publico y en privado- en fines de solidaridad. Por lo tanto, cumplidos sus deberes civiles y de estado, se pone desinteresadamente a disposición de la comunidad, promoviendo una respuesta creativa a las necesidades emergentes de su territorio, con atención prioritaria a los pobres, los marginados, los impedidos. Dedicando energías, capacidades, tiempo y los medios de que eventualmente disponga, en iniciativas para compartir, realizadas especialmente a través de acciones de grupo. Iniciativas abiertas a una leal colaboración con las instituciones públicas y las fuerzas sociales, conducidas con una adecuada preparación específica; realizadas con continuidad de intervenciones, destinadas a los servicios inmediatos o la indispensable eliminación de las causas de injusticia y de toda opresión de la persona”.*⁷

És bo tenir present que el voluntariat és un àmbit que sempre ha d'anar relacionat amb el context on es porta a terme l'acció, ja que el context és fonamental per consolidar la tasca de voluntariat i així donar resposta a les necessitats i demanades socials, fonamentant aquesta acció solidària i d'inquietud social. Amb aquest moviment de voluntariat es pot transformar l'entorn, aproximar-lo, a través de la participació ciutadana, cap a una societat més cooperativa, cohesionada i plural.

⁷ Nuovo Dizionario di Sociologia. TAVAZZA, L. (1995). *El nuevo rol del voluntariado social*. Colección política, servicios y trabajo social.

Francesc-Marc Àlvaro, en la ponència que va portar a terme en el Primer Congrés Català del Voluntariat (1995), va dir: *“En el cas de Catalunya, el voluntariat i l’associacionisme han estat una resposta de la col·lectivitat a la llunyania respecte les institucions oficials. La societat ha trobat en ella mateixa canals de resposta a determinades necessitats que cap instància governamental atenia o només tractava de manera deficient. La història, per tant, ha convertit els dèficits en virtut i allà on no n’hem tingut, ha acabat facilitant allò que tenim com a element definitori de la nostra personalitat pròpia.”*

En aquest I Congrés Català del Voluntariat, l’any 1995, es va dissenyar un document amb els drets i deures de la persona voluntària, aquest s’adjunta a l’annex.

Penso que amb aquesta aportació queda molt clar que les persones som éssers relacionals. Quan es produeix un buit polític o bé manquen els recursos, les persones i els col·lectius hem trobat la manera d’elaborar les accions conjuntes de voluntariat, per ajudar a superar i millorar les condicions i l’estructura d’un determinat entorn.

Així doncs, les persones que porten a terme un rol de voluntariat ha de tenir implícites una sèrie de característiques, que resumides són les següents:

➤ S’ha d’actuar de manera totalment lliure i desinteressada pel benefici d’una altra persona o col·lectiu. És a dir, que aquesta persona porta a terme accions quotidianes amb ètica solidària. Les motivacions, valors i/o idees que porten a les persones voluntàries a dedicar el seu temps als altres són molt diverses, però aquestes accions són basades en els conceptes de solidaritat, cooperació i compromís social i altruista.

➤ Participar en la societat de manera responsable, al mateix temps que ser una persona emancipadora, que intentí donar respostes creatives a les necessitats

emergents de la societat. Per tant, són persones sensibles a les necessitats de l'entorn i conscients de les mancances i oportunitats que ofereix la comunitat.

➤ Treballar conjuntament amb altres protagonistes de la transformació, per tal de poder aconseguir un treball operatiu i favorable, a través de la col·laboració de professionals i no professionals.

➤ També és primordial una adequada preparació, per disposar de les competències adequades a la tasca a realitzar. És a dir, que la formació i l'educació són pilars bàsics per poder fonamentar aquestes accions de voluntariat, ja que seran una guia indispensable en la gestió del moviment voluntari.

➤ El voluntariat ha de funcionar a través de projectes, programes, activitats, etc, ja que s'ha d'actuar segons les carències i necessitats del context.

➤ La persona voluntària dóna més valor als termes de solidaritat, ètica i desenvolupament comunitari, que el valor dels diners i els mercats. Per tant, són persones que defensen el bé comú per sobre de l'individual, veient la dimensió comunitària com la base per a un futur millor.

Tot i que l'àmbit del voluntariat és molt divers, sempre ha d'estar ben estructurat i organitzat, ja que amb una bona gestió es pot portar a terme un treball més curós i amb major rellevància, convertint una acció de solidaritat en una intervenció social amb uns objectius, valors i organització que facin que aquest treball sigui més eficaç i

operatiu. És un àmbit en el qual l'objectiu són les persones, i per tant, s'han de seguir algunes bones pràctiques per no trobar-se amb obstacles.

El voluntariat no és una activitat que es pugui fer a la babalà, sinó que la persona voluntària, quan inicia aquest cicle ha de prendre el compromís i la implicació de portar a terme una missió, amb una sèrie de valors, que garanteixin els drets i deures de totes les persones.

El voluntariat té diferents àmbits, en els quals es treballa amb una població concreta i amb unes intencions determinades. Està clar que el terme voluntariat inclou accions molt diverses, i per tant, cada persona amb les seves pròpies característiques i possibilitats, pot ser candidat o candidata per portar a terme accions de voluntariat. Així doncs, una de les maneres possibles de classificar el voluntariat és a partir de l'activitat de voluntariat que es realitza. A través dels àmbits, la distribució podria ser la següent:⁸

➤ **Voluntariat comunitari:** Són totes aquelles intervencions i accions cíviques i conjuntes que es fonamenten en la promoció de la participació i la vida associativa. Exemples: associacions esportives, associacions de veïns, educació en el lleure, etc.

➤ **Voluntariat cultural:** Són aquelles accions encaminades a dinamitzar i potenciar la cultura popular i tradicional, per tal de defensar i conservar el patrimoni cultural. Exemples: associacions culturals, associacions de minories ètniques, de promoció turística, etc.

⁸ Classificació extreta de: *Dossiers del Tercer Sector*, n.19, maig 2012. [en línia]. [Consulta: 10 de novembre de 2012]. Disponible a:
<http://www10.gencat.cat/sac/AppJava/servei_fitxa.jsp?codi=13529>

➤ **Voluntariat ambiental:** Són les accions vers la natura i el medi ambient, per conservar i promocionar aquest.

Exemples: grups naturistes, de defensa del patrimoni natural, d'educació ambiental, etc.

➤ **Voluntariat de cooperació internacional:** Són el conjunt d'actuacions a favor d'altres països, principalment als països en vies de desenvolupament.

Exemples: organitzacions de campanyes de recollida d'aliments per a països subdesenvolupats, projectes de cooperació entre països, projectes d'ONG, etc.

➤ **Voluntariat social:** Són el conjunt d'accions amb persones o col·lectius que tenen necessitats o problemàtiques concretes, per les quals no gaudeixen d'una plena integració en la societat, de tal manera que es treballa per millorar la qualitat de vida d'aquestes persones i el seu benestar.

Exemples: projectes d'acompanyament a la llar a persones grans, projectes de reforç escolar per a infants, etc.

M. Espinoza (1991, 14) concreta que els voluntaris socials són: *“els que tenen com a raó d'existir el fet de donar un suport a les persones amb les quals col·laboren per desvetllar i generar la pròpia capacitat de les persones a fi que es mobilitzin en la solució dels problemes.”*

En aquest treball em centraré en aquest últim tipus de voluntariat, és a dir, el voluntariat social.⁹

⁹ CRUZ, A; GRADAÍLLA, R (2003). *Voluntariado y ONG's desde la mirada crítica de la educación social. Innovación educativa*, núm. 13, pàg 173-180.

L'educació social i el voluntariat social, moltes vegades, són disciplines que estan estretament lligades, ja que com a agents socialitzadors, comparteixen diferents elements, com ara que sempre es treballa per i amb les persones, sovint a través de projectes molt vinculats amb l'acció socioeducativa i sociocultural. Però és important no caure en l'error de solapar tasques, ja que són dues figures diferents. Tal i com diuen Laura Cruz i Rita Gradaílla (2003), els trets principals que comparteixen els educadors/es socials i els voluntaris/es socials són: agents socials de canvi i de transformació social, mediadors i dinamitzadors de la participació social i la resolució de conflictes de les comunitats, implicació activa i compromís social, treball amb persones, etc.

Per altra banda, algunes de les diferències són que els professionals de l'educació social tenen una titulació i formació específica en aquest àmbit, és un treball remunerat, amb continuïtat, coordinació i treball en xarxa amb altres professionals, desenvolupen projectes d'acció social i educativa, etc. Els voluntaris/es socials actuen de forma desinteressada i sense rebre remuneració econòmica, no tots i totes tenen la titulació específica i la continuïtat pot ser més flexible, etc.

En conclusió, la relació d'aquests dos agents és molt interessant per poder portar a terme projectes d'acció educativa i social, sempre clarificant els rols i tasques de cadascun/a.

3.2.3. El voluntariat social i el desenvolupament comunitari

El voluntariat social és un concepte amb una dimensió molt àmplia, perquè està vinculat amb el compromís i la responsabilitat social i humana. Es tracta d'una forma d'actuació de la ciutadania, per tal d'afavorir i potenciar la cohesió i la participació ciutadana. A través de les actuacions del voluntariat social, es pretén incrementar la participació activa de les persones en la presa de decisions, al mateix temps que

fomentar valors i ètica solidària. El voluntariat social s'enquadra en el marc de persones compromeses amb la comunitat, sobretot donant suport de manera altruista, a persones o col·lectius que presenten mancances o necessitats específiques, per poder gaudir d'una plena integració i/o qualitat de vida.

Es tracta d'accions no remunerades i de forma desinteressada, per tal de participar amb la comunitat. Els voluntaris socials són persones motivades per transformar la realitat, a través d'accions planificades, que aborden problemes socials. Procuren contribuir en la lluita per aconseguir una societat més justa i solidària, a través d'uns valors i estils de vida més humanitaris.

Aquestes persones tenen la funció d'acompanyar a la ciutadania, per capacitar als ciutadans i ciutadanes perquè siguin les protagonistes del seu propi canvi, és a dir, encaminar-los cap a una comunitat més democràtica, responsable, participativa i solidària, amb una visió crítica de la realitat. Al mateix temps, el voluntariat social fomentarà els vincles entre els grups d'una comunitat i així afrontar junts les necessitats i mancances per aconseguir un enriquiment col·lectiu. El perfil del voluntari social, al tractar directament amb persones, és un enfocament molt exigent, ja que s'ha de tenir la capacitat d'escolta activa, d'empatia, de compromís, etc.

4. ELS REPTES DEL VOLUNTARIAT

El voluntariat és un terme tant ampli que seria molt complicat poder anomenar els reptes de futur, però el que està clar és que tots ells fan referència a garantir i millorar la qualitat de vida de les persones, acompanyant-les i donant-los suport en situacions de necessitat i de col·laboració, per poder fer front a les noves realitats emergents.

Per tant, alguns d'aquests reptes podrien ser:

- Fer més difusió de la figura i rol del voluntariat, ja que la desconeixença pot produir una manca de participació. Per tant, seria bo incrementar el coneixement de la població entorn aquesta participació i desenvolupament comunitari, promovent una ciutadania activa i democràtica, a més de treballar per trencar amb els prejudicis i estereotips que pot tenir aquesta figura.

- Integrar el paper del voluntari/a dins de les entitats, tot fent visibles aquestes persones i els beneficis associats que poden comportar aquestes tasques de voluntariat.

- Promoure adequadament la formació dels voluntaris/es i de les entitats, de tal manera que aquests puguin portar a terme tasques de qualitat i adaptades a les necessitats de cada moment i situació. Per tant, aquesta formació ha de ser adaptada a les diferents accions i tipologies de voluntariat, al mateix temps, que tenint en compte el perfil de persones voluntàries, el seu temps de dedicació, les responsabilitats que assumeixen, etc. Així doncs, l'educació és un pilar bàsic per impulsar la tasca del voluntari/a i també en la seva difusió.

➤ Incloure el voluntariat en les propostes i accions polítiques, ja que a través d'aquestes també es pot fomentar els moviments socials, la participació comunitària, el compromís cívic i el bé comú. Per tant, que les administracions tinguin un paper actiu en el foment i promoció del voluntariat, ja que la falta de suport extern produeix que el moviment de voluntariat no sempre pugui aportar tot el potencial que té.

4.1. Exemples de projectes de voluntariat social

A continuació es presenten cinc exemples de projectes de voluntariat social que es porten a terme actualment:

Projecte de voluntariat de Pineda de Mar¹⁰

➤ Des de l'Àrea de Benestar Social de l'Ajuntament de Pineda de Mar, es promou un projecte de voluntariat. El que divulguen és la participació de les persones per apuntar-se a fer de voluntaris, per assumir tasques bàsicament d'acompanyament. Als voluntaris se'ls ofereix formació, assegurança i suport tècnic, de tal manera que les persones disposades a realitzar aquestes tasques solidàries es trobin acompanyades en aquest procés.

Som-Fundació Catalana Tutelar Aspanias¹¹

➤ Aquest projecte de voluntariat es promou des d'una fundació per a persones amb discapacitat intel·lectual i tutelades, la Som-Fundació Catalana Tutelar Aspanias. Aquesta entitat fa una crida a persones que vulguin fer de voluntàries amb persones

¹⁰ Per trobar informació més detallada sobre aquest projecte es pot entrar a la web següent: <http://www.pinedademar.org/ajuntament/voluntariat>

¹¹ Per trobar informació més detallada sobre aquest projecte es pot entrar a la web següent: <http://www.voluntariat.org/tabid/77/id/311/Default.aspx>

amb discapacitat intel·lectual, per compartir espais de lleure i establir una relació, de tal manera que es millori la seva qualitat de vida i es fomentin les seves habilitats socials i comunicatives.

Projecte d'envelliment actiu¹²

➤ Des de la Federació Catalana del Voluntariat Social es proposa un projecte de voluntariat en el qual, les persones grans, per mantenir-se actives i amb el nou concepte d'envelliment actiu, són possibles candidats/es a fer de voluntaris/es amb persones que presenten algun tipus de malaltia crònica o discapacitat. Així doncs, al mateix temps de donar suport a aquestes persones, contribuiran a ajudar als cuidadors i cuidadores d'aquests, tot donant-los un cop de mà. Aquestes tasques de voluntariat sempre les porten a terme en coordinació amb els Serveis Socials, l'Àrea Bàsica de Salut i els Plans de Desenvolupament Comunitari.

Projecte de voluntariat intergeneracional de Puigcerdà¹³

➤ Aquest és un projecte de voluntariat intergeneracional promogut per l'Ajuntament de Puigcerdà. Des l'Àrea de Joventut s'ha potenciat que un grup de joves portin a terme encontres intergeneracionals, és a dir, quedades dels joves amb les persones grans per fer-los algunes classes d'alfabetització digital. Amb aquesta excusa, de l'apropament de les persones grans a les noves tecnologies, es vol aconseguir un intercanvi d'experiències i establir un contacte proper entre les dues generacions.

¹² Per trobar informació més detallada sobre aquest projecte es pot entrar a la web següent: <http://www.voluntaris.cat/actualitat/gent-gran-amb-marxa>

¹³ Per trobar informació més detallada sobre aquest projecte es pot entrar a la web següent: <http://www.puigcerda.cat/premsa/projecte-de-voluntariat-intergeneracional-d2019alfabetitzacio-digital>

Projecte de parelles lingüístiques de Vic¹⁴

➤ Des del VicJove i el consorci de Normalització Lingüística, amb la col·laboració de l'Oficina d'Acollida, es presenta aquest projecte de voluntariat a Vic. Es tracta de combinar parelles lingüístiques, és a dir, el projecte constà de persones de diferents indrets del món que volen aprendre la llengua catalana, les quals compartiran espais de diàleg amb persones voluntàries catalanoparlants, amb ganes de contribuir a fomentar la llengua i al mateix temps donar l'oportunitat a les persones novingudes a sentir-se acollides a la seva nova llar.

4.2. Reflexions personals al voltant del concepte de voluntariat

Crec que el voluntariat és una bona manera per fer front a les realitats cada dia més complexes de la societat, intentant donar la resposta més adequada i procurant formar teixit social i capital social. Amb l'actual diversitat cultural, l'envelliment de la població, la falta de recursos, etc, penso que és una eina de compromís que té la ciutadania per actuar de manera altruista en benefici de la comunitat.

Tot i això, crec que el voluntariat no s'ha de veure com una única solució davant de les situacions de mancances i problemàtiques actuals, sinó com una oportunitat i una contribució que les persones podem fer pel bé comú, trencant amb el creixement de l'individualisme i promovent la dinamització de les relacions entre les persones i els grups d'una comunitat, amb l'ajuda dels professionals per iniciar, alimentar i desenvolupar els projectes, plans, activitats, etc, que siguin la base d'una transformació social basada en valors ètics.

¹⁴ Per trobar informació més detallada sobre aquest projecte es pot entrar a la web següent: <http://blocs.cpnl.cat/vxlosona/2013/02/13/parelles-linguistiques-junior/>

Considero que aquests processos d'accions de voluntariat poden contribuir a la suma d'esforços de la població i el govern, per millorar les condicions socials, culturals i econòmiques de l'entorn. Per tant, crec que és important promoure i difondre la figura del voluntari/a, per donar un impuls d'elements motivadors a la ciutadania, de tal manera que es donin situacions de comportament altruista, els quals fan molta falta, ara i sempre.

Crec que amb els moviments de voluntariat social, es promou de manera activa el fet de relacionar-nos amb altres persones i de contribuir a crear un espai col·lectiu més confortable i càlid. Per això, penso que és necessari que hi hagi un reconeixement del voluntari/a perquè l'impacte de les seves accions sigui més gran. També crec que és molt important tenir present que els voluntaris mai han de ser una substitució dels professionals, sinó un complement que ajudi a millorar les carències que poden presentar-se a nivell institucional.

Penso que el foment del voluntariat produirà un major capital social a les comunitats, i per tant, un increment de la cohesió social i una ciutadania activa. Així doncs, crec que si volem canviar l'estructura social actual, s'ha de promoure i potenciar aquest voluntariat, que aportarà una organització social basada en la cooperació i la confiança, la qual cosa comportarà un major benestar col·lectiu.

PART PRÀCTICA

5. EL VOLUNTARIAT SOCIAL AL VOLTREGANÈS

5.1. Procés i metodologia

Objectius i hipòtesis

La primera intenció i objectiu del TFG, era conèixer els diferents moviments i projectes de voluntariat que es porten a terme actualment en el context del Voltreganès, per tal de poder impulsar-los a través d'alguna proposta de millora com ara la dinamització i difusió d'aquests, ja que jo sent veïna del la comunitat del Voltreganès no en tenia coneixement de l'existència i pràctica de cap.

La qüestió va ser que amb aquesta primera recerca exploratòria, vaig trobar que en l'actualitat no s'està desenvolupant cap projecte ni activitat vinculada amb el voluntariat. El que em va fer arribar a aquesta conclusió, va ser buscar totes les entitats del Voltreganès relacionades amb l'àmbit social i veure què s'hi feia i s'hi portava a terme. Va ser a partir d'aquest primer contacte amb la realitat del Voltreganès, que vaig veure que no hi havia cap acció vinculada amb el tema del voluntariat. Per tant, vaig decidir que havia de fer un gir al meu treball i vaig canviar una mica els objectius marcats anteriorment. És a dir, vaig haver d'adaptar el treball a la realitat de la Comunitat del Voltreganès, ja que el context ho requeria.

Les preguntes que em vaig formular van ser:

1. Quines són les necessitats principals que tenen les persones residents al Voltreganès?
2. És possible portar a terme un projecte de voluntariat encaminat a cobrir, en la mesura possible, les necessitats que tenen les persones de la Comunitat del Voltreganès?

Vaig decidir, que continuaria aprofundint en la diagnosi de les necessitats i recursos dels dos municipis, per poder veure quines són les possibilitats i mancances que ofereix el Voltreganès respecte a l'àmbit del voluntariat social. Per poder portar a terme aquesta anàlisi de la realitat, de manera curosa i concreta, vaig utilitzar diferents mètodes i tècniques d'observació, recollida de dades i anàlisi d'aquestes. El mètode utilitzat en la recerca és un estudi de cas, ja que m'he centrat en l'anàlisi de la realitat de les Masies de Voltregà i Sant Hipòlit de Voltregà. D'aquesta manera, he volgut aprofundir i centrar-me en aquest entorn concret, portant a terme una investigació qualitativa.

Instruments de recollida de dades

Per poder fer aquest anàlisi de la realitat vaig haver de decidir quins instruments de recollida d'informació eren els més idonis pel meu treball. Les metodologies i els criteris d'intervenció, a l'hora de portar a terme un projecte socioeducatiu, són molt importants, ja que a aquestes acaben condicionant els resultats finals del projecte. Basant-me en la naturalesa del projecte, el temps i els recursos disponibles, he utilitzat els següents mètodes i tècniques per a desenvolupar la diagnosi de la realitat del context i així fonamentar la proposta del projecte de voluntariat als dos municipis.

a) Observació directa:

La percepció que tinc de les diferents actuacions i projectes vinculats amb l'àmbit social, que hi ha als dos municipis, com a veïna del Voltreganès, i la meva participació activa com a resident del context, em va permetre implicar les meves interpretacions subjectives sobre la realitat del Voltreganès dins de la situació en estudi. L'experiència personal m'ha servit per contrastar algunes opinions de les persones entrevistades.

b) Anàlisi de documentació:

La documentació que he pogut extreure de diferents projectes, programes i activitats que s'han portat a terme al Voltreganès, vinculats amb l'àmbit social, m'han servit per obtenir dades i poder ampliar la temporalització i cronologia de la qüestió en concret i per tant, tenir un mapa més ampli de les actuacions desenvolupades amb anterioritat.

A més a més, també he obtingut informació de dues bases de dades, per poder construir una contextualització sòlida del Voltreganès. Aquestes són: IDESCAT¹⁵ i HERMES de la Diputació de Barcelona¹⁶.

c) Entrevistes:

He portat a terme diferents entrevistes a diverses entitats, institucions i recursos del Voltreganès, per tal de poder elaborar un diagnòstic més complet i actualitzat de la realitat social que té actualment la comunitat. Em va semblar convenient utilitzar aquesta eina qualitativa de recollida d'informació, per tal d'abordar el tema amb professionals que tenen relació amb l'àmbit social, per poder aproximar-me i aprofundir en la realitat social del Voltreganès. Amb aquestes entrevistes, vaig voler continuar detectant les necessitats de les persones de la comunitat, els col·lectius més vulnerables, els professionals i el treball en xarxa, els recursos i activitats que es porten a terme relacionades amb l'àmbit social, les mancances econòmiques, socials, etc.

Així doncs, les entrevistes transcrits i incloses dins l'annex, han estat entrevistes semi estructurades, ja que s'han planificat, amb un guió, els temes i àmbits sobre els quals tractar en aquestes, però aquest ha estat modificable en funció del desenvolupament de l'entrevista. La utilització d'aquesta tècnica, m'ha permès ser flexible i poder guiar les meves preguntes cap a allò que a mi m'interessava saber. Per tant, les entrevistes

¹⁵ IDESCAT: Institut d'Estadística de Catalunya (<http://www.idescat.cat/>)

¹⁶ Diputació de Barcelona (<http://www.diba.cat/>)

que he realitzat han set un diàleg entre les professionals i els professionals dels diferents recursos i entitats i jo.

Planificació del treball de camp

El primer que vaig fer, va ser buscar a la pàgina web dels dos ajuntaments una llista de les entitats i institucions de Sant Hipòlit i de les Masies de Voltregà. Un cop la vaig tenir, vaig parlar amb la coordinadora dels Serveis Intermunicipals del Voltreganès, per tal de que em confirmes que les entitats i institucions d'aquella llista encara estaven en funcionament.

Després d'aquesta primera trobada, i amb l'ajuda de la tècnica de l'ajuntament i del meu tutor del TFG, vaig poder seleccionar les entitats que estaven més lligades amb l'àmbit del voluntariat, per poder acotar les entrevistes a la meva temàtica d'estudi, ja que d'entitats, institucions i projectes n'hi ha molts. Per tant, a partir d'aquesta selecció vaig elaborar el guió de l'entrevista i una carta de presentació escrita pel meu tutor, per poder enviar un e-mail als serveis seleccionats, i així establir un primer contacte. Algunes persones em van contestar i ens vam poder posar d'acord via e-mail i d'altres vaig haver de trucar per concertar la cita. M'he trobat amb la mancança de no poder realitzar totes les entrevistes que hagués volgut, per dos motius principals, el primer perquè hi ha hagut recursos que després d'insistir molt no m'han pogut concertar l'entrevista, com ara és l'Institut del Voltreganès i l'Escola de Primària, i per altra, perquè la limitació de temps no em va concedir que pogués allargar més el temps de realització de les entrevistes.

Tot i aquesta dificultat, penso que les entrevistes que he pogut realitzar m'han aportat suficient informació per poder elaborar una diagnosi de la realitat molt minuciosa, la qual m'ha permès fonamentar la proposta del projecte de voluntariat. Després, vaig

fer la transcripció de totes les entrevistes, les quals adjunto a l'annex. Totes les entrevistes van ser orals, menys la del Puntàs, que és l'espai jove de Sant Hipòlit, que per temes de disponibilitat horària li vaig passar per correu electrònic les qüestions, que també adjunto a l'annex, i la professional encarregada del recurs em va contestar.

Anàlisi de les entrevistes

A partir d'aquestes entrevistes vaig fer un anàlisi de cadascuna, marcant en el document de la transcripció, frases i paràgrafs segons els diferents temes. Aquests temes estaven força marcats al guió que vaig dissenyar-me per fer les entrevistes, és a dir: característiques sobre la persona professional entrevistada i les seves tasques al servei o entitat, la detecció de necessitats que pensava que hi havia actualment i el perfil de persones que necessitaven més el recurs, l'estructura, el funcionament i l'organització del servei, i la relació o possible relació amb l'àmbit del voluntariat social. Aquestes entrevistes han set estructurades prèviament, però amb un marge obert per poder indagar segons cada situació.

EL VOLUNTARIAT SOCIAL I LA PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA

LA SITUACIÓ ACTUAL I LES PERSPECTIVES DE FUTUR AL VOLTREGANÈS

Txell Vilella Lleopart

Després, vaig elaborar una taula d'excel per cadascuna de les entrevistes, col·locant les frases i paràgrafs més significatius, en funció de diverses categories que vaig decidir per poder desglossar els diferents temes tractats a les entrevistes. Aquestes categories les vaig escollir basant-me sobretot en els temes que ja prèviament amb l'entrevista havia desglossat. És a dir, en funció dels temes amb els quals havia estructurat el guió de l'entrevista, vaig crear categories per distribuir les temàtiques de manera coherent. Incloc una breu explicació de les diferents categories:

CATEGORIES	DEFINICIÓ
NECESSITATS DE LES PERSONES	En aquesta categoria s'engloben tot tipus de necessitats que s'han anat detectant, ja siguin manifestades o no per les persones, als diferents recursos, institucions i entitats on s'han realitzat les entrevistes. La detecció de les necessitats d'una realitat en concret, en aquest cas el Voltreganès, és molt necessària per poder argumentar la necessitat d'intervenir, és a dir, d'elaborar un projecte social, com ara és el cas del meu projecte de voluntariat. Així doncs, és necessària una prèvia reflexió i anàlisi de la realitat, per poder veure realment les necessitats i problemàtiques de la comunitat.
COL·LECTIUS PRIORITARIS	En aquesta categoria s'hi col·loquen els col·lectius que utilitzen els diferents recursos, institucions i entitats entrevistades. Així doncs, el que es pretén és observar quins són els col·lectius més vulnerables, els quals podrien respondre bé a l'acolliment d'un projecte de voluntariat.
SERVEIS A LES PERSONES	En aquesta categoria es veuen reflectides les tasques i serveis que ofereixen els diferents recursos, institucions i entitats entrevistades. Amb aquesta informació vull observar quin és el funcionament i la labor que es porta a terme per a les persones del Voltreganès.
ORGANITZACIÓ I TREBALL DELS PROFESSIONALS	En aquesta categoria es pot observar la manera d'organitzar-se i de coordinar-se dels diferents recursos, institucions i entitats, a més del funcionament i tasques dels professionals d'aquests. Així doncs, vull analitzar el treball en xarxa i les coordinacions entre les diferents entitats del Voltreganès i l'estructura de serveis que hi ha actualment.
POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT	En aquesta categoria s'engloben totes les suggerències i opinions respecte al voluntariat. Per exemple hi ha inclòs tot el tema del perfil dels voluntaris, les característiques, les motivacions, la vinculació amb el territori, etc. Com també la formació específica que els professionals creuen que ha de tenir la persona voluntària. A més a més, també hi ha propostes i iniciatives que ja es porten a terme actualment en altres municipis.

Un cop vaig tenir col·locada cada frase rellevant de l'entrevista dins de la seva categoria, vaig incloure una tercera columna d'anàlisi. En aquesta, hi consta la interpretació de la informació extreta per poder fonamentar la proposta del projecte de voluntariat, veient les necessitats de les persones i les mancances d'alguns recursos.

A partir d'aquestes diferents taules d'excel, de cadascuna de les entrevistes, vaig portar a terme un procés de contrast de la informació i vaig començar a construir la connexió. A través d'això, em va sortir una última taula d'excel on hi ha incloses les diferents entrevistes, observant les categories comentades anteriorment a nivell global, un cop fet l'anàlisi conjunt de totes. La metodologia a seguir ha estat aquesta, ja que em va semblar que era la manera que quedava més clar, per posteriorment poder elaborar les conclusions de la diagnosi de la realitat i la proposta del projecte de voluntariat al Voltreganès.

Per tal de que quedi més clar aquest procés que acabo d'explicar, ho il·lustraré amb un cas pràctic de quin ha estat el procediment l'elaboració de la taula global. Per tant, les següents imatges són alguns apartats i fragments:

1r) Elaborar un guió per l'entrevista.

3. Detecció de necessitats (diagnosi)

- Necessitats que detecta, com a professional, al Voltreganès.
 - Necessitats segons col·lectius (edat, sexe, característiques socials, econòmiques, ...)
 - Tipus de necessitats (econòmiques, formatives, socials, d'autorealització, sanitàries, etc.)
 - Context social on es detecten aquestes necessitats.
- Necessitats de demanda (per part de la ciutadania)
 - Qui ho demana (característiques)?
 - Què demana?

2n) Realització de l'entrevista a les i els diferents professionals.

3r) Transcripció de l'entrevista¹⁷.

Creus que podria funcionar?

Si i tant, per descomptat que funcionaria i molt bé. El que passa és que caldria tenir un professional que fes aquesta gestió immediata de la demanada i seleccionar, o sigui serien dues coses, o sigui, nosaltres demanada jo, jo puc fer la demanada perquè a mi em diuen, mira tenim un voluntariat que pot assumir això, això i això. Vale, llavors tu sobre aquelles tasques ja busques i ja promous, i busques persones que home doncs miri, podria anar-li bé perquè ja el coneixes, però caldria que un perfil de voluntari, que aquest voluntari portés una formació i que hi hagués un acord entre les dues institucions o les vàries institucions, però algú, aquella entitat té d'alguna manera que portar... de tenir la supervisió dels casos que porta, dels casos que no porta, el voluntari... perquè el voluntari no se li ha de traspasar tota la informació, considero que no.

4t) Selecció dels temes que han sortit a l'entrevista i marcar-los al document de la transcripció.

Però es clar, quan hi ha un professional que orienta a una altra persona ens hem d'assegurar. Però jo crec que sí que hi hauria una tasca, de fet jo ho he fet servir i estava molt vinculat al servei de Càritas però hi havia un professional al darrera que ho portava tot això. Vale? Llavors, clar per què? Perquè són persones fràgils, són persones afectades, són informacions que no tenen que traspasar el que és estrictament professional. Fèiem una fitxa, però clar aquella fitxa només la tenia el treballador social no se li passava al voluntari. I bueno, funcionava bé allà a la zona on vaig treballar.

Comentario [U7]: Col·lectiu

Comentario [U8]: Voluntariat

¹⁷ Vegeu Annex (CD adjunt al final del treball)

5è) Triar les categories.

CATEGORIES
NECESSITATS DE LES PERSONES
COL·LECTIUS PRIORITARIS
SERVEIS A LES PERSONES
ORGANITZACIÓ I TREBALL DELS PROFESSIONALS
POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT

6è) Seleccionar les frases més rellevants i incloure-les a les categories.

CATEGORIES	Treballadora social del CAP de Sant Hipòlit de Voltregà.
NECESSITATS DE LES PERSONES	L'acompanyament, a dins de casa i a fora de casa.
	Penso que hi ha un problema important de solitud, gent gran, hi ha un problema de barreres arquitectòniques per lo qual no tothom pot sortir.
	I falta una mica de recursos personals, més que econòmica de recursos personals.
	moltes vegades les persones venen al metge per moltes causes i no sempre és per la malaltia. O bé perquè no sabem què fer, o bé perquè és una manera de sortir al carrer, no tenen cap altre objectiu.

7è) Fer una anàlisi d'aquestes frases i categories.

CATEGORIES	Treballadora social del CAP de Sant Hipòlit de Voltregà.	Anàlisi
NECESSITATS DE LES PERSONES	L'acompanyament, a dins de casa i a fora de casa.	> Necessitats d'acompanyament.
	Penso que hi ha un problema important de solitud, gent gran, hi ha un problema de barreres arquitectòniques per lo qual no tothom pot sortir.	> Col·lectiu de persones grans. > Necessitats a nivell social, personal i
	I falta una mica de recursos personals, més que econòmica de recursos personals.	d'infraestructures.
	moltes vegades les persones venen al metge per moltes causes i no sempre és per la malaltia. O bé perquè no sabem què fer, o bé perquè és una manera de sortir al carrer, no tenen cap altre objectiu.	> Falta d'habilitats socials i personals. > Falta de contacte entre les persones.

8è) Contrastar les diferents entrevistes i elaborar una taula d'excel global de tot el que ha sortit, fent una suma de tota l'anàlisi.

CATEGORIES	BUIDATGE GLOBAL ENTREVISTES	Anàlisi
NECESSITATS DE LES PERSONES	> Col·lectiu de persones grans són gent vulnerable que pot necessitar suport i ajuda dels recursos socials.	Les necessitats principals que hi ha a la Comunitat del Voltreganès són:
	> Les necessitats i la falta de recursos poden afectar a la vida de les persones.	> Personals, econòmiques, socials,
	> Les persones demanen ajuda als recursos del Voltreganès.	laborals, d'integració i d'infraestructures.
	> Situació precària.	> Actualment situació precària, amb
	> Necessitats socioeconòmiques.	un augment de la demanada dels SS.
	> L'ajuntament ajuda a cobrir les necessitats assistencials de les persones del Voltreganès.	> Manquen les relacions socials i
	> Augment de la demanada a serveis socials , increment de l'assistència social i educativa.	comunitàries, per participar
	> Necessitats d'acompanyament.	activament al municipi.
	> Necessitats a nivell social, personal i d'infraestructures.	> Els recursos no poden cobrir totes
	> Falta d'habilitats socials i personals.	les necessitats.
	> Falta de contacte entre les persones.	> Intimitat i confidencialitat de les
	> Importància de la confidencialitat i la intimitat de les persones.	persones.
	> Joves amb necessitats: familiars, econòmiques.	
	> Joves en situació d'atur, amb poca formació, manca d'hàbits i rutines, falta de responsabilitats.	
> Dificultats d'integració social i laboral.		
> El CAP té molts recursos, però de vegades no té els suficients per la demanada que les persones generen.		

5.2. La Comunitat del Voltreganès

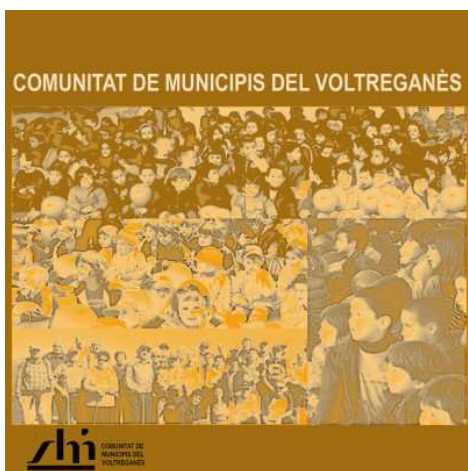
En el context on es pretén portar a terme un projecte d'acció socioeducativa és molt important que es desenvolupi un diagnòstic de les dades més significatives del lloc i que s'analitzi. És per això, que a continuació exposo una mica les principals característiques dels municipis del Voltreganès.

A través de les taules següents, segons la informació extreta de la base de dades IDESCAT i de la base de dades HERMES, de la Diputació de Barcelona, es poden veure a nivell més visual i esquemàtic, diferents dades importants dels dos municipis que formen la Comunitat del Voltreganès.

És rellevant tenir en compte que les Masies de Voltregà i Sant Hipòlit de Voltregà ja fa uns anys, concretament des del 21 de febrer del 2008, que han format la Comunitat del Voltreganès. És a dir, aprofitant la realitat geogràfica que tenen el conjunt d'aquests dos municipis, els quals pràcticament queden inclosos l'un dins de l'altre, i ja que a nivell polític hi ha una bona relació, s'ha creat una coordinació entre Sant Hipòlit i les Masies, per optimitzar els recursos i serveis d'ambdós pobles, per fer-los més sostenibles i flexibles a la ciutadania. El nom d'aquest projecte és la Comunitat de Serveis del Voltreganès.

Des dels dos ajuntaments es creu que amb aquesta nova metodologia, de treball en xarxa i transversalitat, es podrà complementar els serveis de manera conjunta, ja que abans de crear aquesta Comunitat de Serveis es duplicaven molts recursos, la qual cosa implicava una despesa elevada pels dos pobles. D'aquesta manera, s'optimitza els recursos públics i es pot utilitzar aquests diners per poder atendre millor les necessitats dels ciutadans i ciutadanes.

L'objectiu principal dels dos municipis és unir esforços i treballar de manera conjunta, per poder beneficiar a les persones de la comunitat, tot optimitzant els recursos i els serveis d'aquesta, a través d'una coordinació i planificació entre els dos pobles.

Amb el mapa següent, es pot entendre la relació i l'estret vincle que hi ha entre els dos municipis. La disposició de la col·locació del Voltreganès és la que condiona tant la seva interacció.

Masies de Voltregà

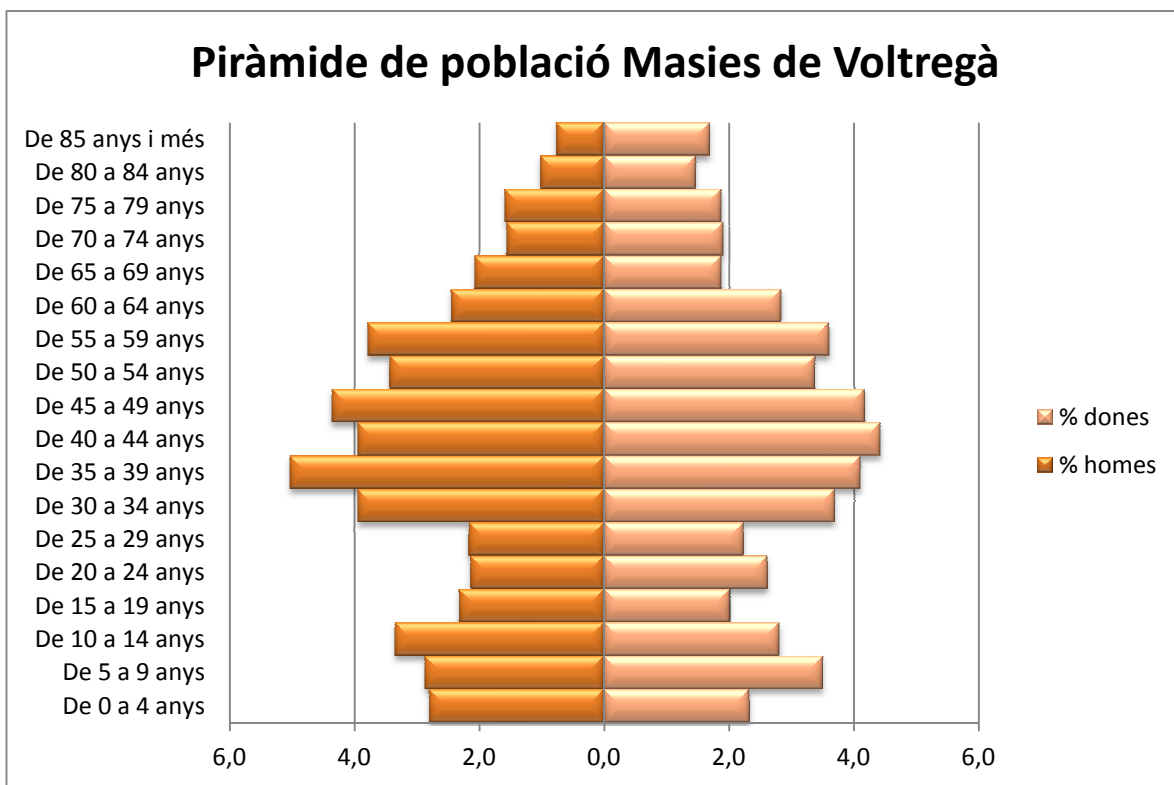
Població: 3.144 habitants (any 2013)

Superfície km²: 22,4

Comarca: Osona

Nombre de persones residents a les Masies de Voltregà classificades per edat i per sexe (any 2013)

Edat	Homes	Dones	Total
De 0 a 4 anys	88	73	161
De 5 a 9 anys	90	110	200
De 10 a 14 anys	105	88	193
De 15 a 19 anys	73	63	136
De 20 a 24 anys	67	82	149
De 25 a 29 anys	68	70	138
De 30 a 34 anys	124	116	240
De 35 a 39 anys	158	129	287
De 40 a 44 anys	124	139	263
De 45 a 49 anys	137	131	268
De 50 a 54 anys	108	106	214
De 55 a 59 anys	119	113	232
De 60 a 64 anys	77	89	166
De 65 a 69 anys	65	59	124
De 70 a 74 anys	49	60	109
De 75 a 79 anys	50	59	109
De 80 a 84 anys	32	46	78
De 85 anys i més	24	53	77
TOTAL	1.558	1.586	3.144

Per poder entendre el comportament demogràfic de les Masies de Voltregà, he dissenyat aquesta piràmide de població, la qual ens permet veure que al municipi hi ha un equilibri entre els dos sexes, és a dir, que el nombre de dones i d’homes és força igualat. L’únic moment en el qual la diferència és rellevant, és a l’edat de 85 anys i més, hi ha un nombre de dones molt més alt que d’homes. El model de piràmide de població és regressiva, és a dir, amb forma de bulb, per tant amb unes taxes de natalitat i mortalitat molt baixes. En l’actualitat, l’esperança de vida ha augmentat, sent doncs un col·lectiu que necessita atencions i acompanyament per poder desenvolupar-se en el seu dia a dia dins de la dinàmica de la societat.

Població activa local (any 2012)¹⁸

Edat	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	14	10	24
De 20 a 24 anys	47	56	103
De 25 a 29 anys	64	62	126
De 30 a 34 anys	117	99	216
De 35 a 39 anys	149	112	261
De 40 a 44 anys	119	119	238
De 45 a 49 anys	129	106	235
De 50 a 54 anys	98	83	181
De 55 a 59 anys	103	72	175
De 60 a 64 anys	34	29	63
TOTAL	874	748	1.622

En aquesta taula, es comptabilitza el nombre de persones que està treballant actualment, deixant de banda la població que té un altre tipus d'ocupació.

Fent una comparació del nombre de persones joves residents a les Masies de Voltregà, en contrast de les persones joves que estan actualment treballant, puc veure que hi ha força desocupació juvenil, possiblement perquè gran part s'està formant acadèmicament. També és rellevant destacar, que les persones de més de 65 anys ja no formen part de les estadístiques del món laboral, ja que en teoria l'edat de jubilació és aquesta. Per tant, aquestes persones disposen de moltes hores sense gaires ocupacions.

¹⁸ Nota: Població activa local estimada a partir de les taxes d'activitat provincial de l'EPA i el padró municipal.

Atur a les Masies de Voltregà (any 2012)

Edat	Sexe		Total
	Homes	Dones	
De 16 a 19 anys	1,4	0,8	2,3
De 20 a 24 anys	5,8	5,2	10,9
De 25 a 29 anys	10,3	5,3	15,5
De 30 a 34 anys	9,8	21,3	31,1
De 35 a 39 anys	15,8	14,8	30,7
De 40 a 44 anys	5,7	10,1	15,8
De 45 a 49 anys	13,9	25,3	39,3
De 50 a 54 anys	8	23,1	31,1
De 55 a 59 anys	14,3	38,7	53
De 60 anys i més	5,9	12,2	18,1
Total	90,8	156,7	247

En aquesta taula, es comptabilitza el percentatge de persones no actives laboralment, sense tenir en compte les que no estan treballant perquè tenen una ocupació de formació acadèmica o d'altres tipus d'activitat.

Observo que les dones tenen un percentatge d'atur molt més alt respecte als homes. El total d'atur a les Masies de Voltregà es pot considerar destacat.

Beneficiaris de prestacions per desocupació (any 2013)

Nivell contributiu	Nivell assistencial (Subsidi)	Renda activa d'inserció	Total beneficiaris
98	92	8	198

Nombre de centres segons el tipus d'ensenyament a les Masies de Voltregà (any 2013)

Públic		
Escola bressol	Escola de primària	Escola de secundària
1	2	1

Privat		
Escola bressol	Escola de primària	Escola de secundària
0	0	1

Amb aquests dos quadres es pot veure que hi ha més recursos a nivell públic que privat. Amb el nombre d'escoles que hi ha a les Masies de Voltregà, queda cobert el número d'infants i joves que fan ús d'aquests recursos.

Tipologia de locals (any 2010)

Tipus de local								
	Equipaments							
De salut	Educatius	Benestar Social	Esportius	Comercial	Oficines	Industrial	Agrari	Total
1	13	4	2	95	9	48	0	202

Destaquen els locals comercials, a diferència dels de benestar social i de salut. Per altra banda, els educatius tenen un nombre baix però suficient, tot i que millorable.

Sant Hipòlit de Voltregà

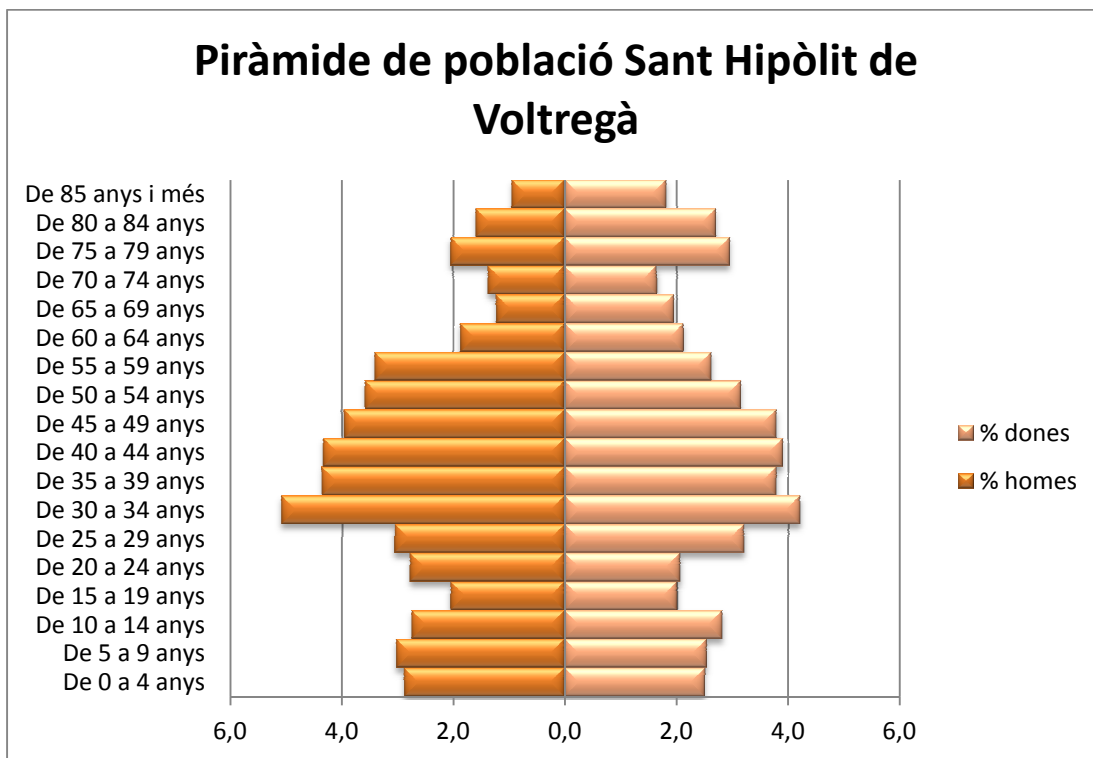
Població: 3.585 habitants (any 2013)

Superfície Km²: 0,97

Comarca: Osona

Nombre de persones residents a Sant Hipòlit de Voltregà classificades per edat i per sexe (any 2013)

Edat	Homes	Dones	Total
De 0 a 4 anys	103	90	193
De 5 a 9 anys	108	91	199
De 10 a 14 anys	98	101	199
De 15 a 19 anys	73	72	145
De 20 a 24 anys	99	74	173
De 25 a 29 anys	109	115	224
De 30 a 34 anys	182	151	333
De 35 a 39 anys	156	136	292
De 40 a 44 anys	155	140	295
De 45 a 49 anys	142	136	278
De 50 a 54 anys	128	113	241
De 55 a 59 anys	122	94	216
De 60 a 64 anys	67	76	143
De 65 a 69 anys	44	70	114
De 70 a 74 anys	49	59	108
De 75 a 79 anys	73	106	179
De 80 a 84 anys	57	97	154
De 85 anys i més	34	65	99
TOTAL	1.799	1.786	3.585

Igual que la gràfica de les Masies de Voltregà, la piràmide de població de Sant Hipòlit és força equilibrada entre els dos sexes. El més rellevant potser és l'elevat nombre d'homes de 30 a 34 anys, i el dones de 75 a 79 anys.

Població activa local (any 2013)¹⁹

Edat	Homes	Dones	Total
De 16 a 19 anys	13	11	24
De 20 a 24 anys	69	51	120
De 25 a 29 anys	103	101	204
De 30 a 34 anys	171	129	300
De 35 a 39 anys	147	118	265
De 40 a 44 anys	148	120	268
De 45 a 49 anys	133	110	243
De 50 a 54 anys	116	88	204
De 55 a 59 anys	105	60	165
De 60 a 64 anys	29	24	53
TOTAL	1.034	812	1.846

Atur Sant Hipòlit de Voltregà (any 2012)

Edat	Sexe		Total
	Homes	Dones	
De 16 a 19 anys	2,1	1,4	3,5
De 20 a 24 anys	10,9	4,8	15,8
De 25 a 29 anys	9,3	12,8	22
De 30 a 34 anys	14,8	19,4	34,2
De 35 a 39 anys	16,6	18,8	35,3
De 40 a 44 anys	16,8	16,1	32,9
De 45 a 49 anys	17,7	17,2	34,8
De 50 a 54 anys	15,8	21,5	37,3
De 55 a 59 anys	18,8	27,8	46,6
De 60 anys i més	13	11,1	24,1
Total	135,7	150,8	286,5

¹⁹ Nota: Població activa local estimada a partir de les taxes d'activitat provincial de l'EPA i el padró municipal.

Beneficiaris de prestacions per desocupació (any 2013)

Nivell contributiu	Nivell assistencial (Subsidi)	Renda activa d'inserció	Total beneficiaris
98	92	8	198

Nombre de centres segons el tipus d'ensenyament a Sant Hipòlit de Voltregà (any 2013)

Públic		
Escola bressol	Escola de primària	Escola de secundària
0	1	0

Privat		
Escola bressol	Escola de primària	Escola de secundària
1	0	0

El fet de que hi hagi aquesta Comunitat de Serveis del Voltreganès, explica que Sant Hipòlit no disposi d'Institut de Secundària, ja que aquest es troba a les Masies de Voltregà i té capacitat per tots els infants i joves dels dos municipis.

Centres de dia per a gent gran a Sant Hipòlit de Voltregà (any 2013)

Any	Nombre de centres			Nombre de places			Total centres	Total places
	Entitat	Entitat	Entitat	Entitat	Entitat	Entitat		
	privada	privada	privada	privada	privada	privada		
	d'iniciativa	d'iniciativa	d'iniciativa	d'iniciativa	d'iniciativa	d'iniciativa		
	mercantil	social	pública	mercantil	social	pública		
2013	0	0	1	0	0	10	1	10
2012	0	0	1	0	0	10	1	10
2011	0	0	1	0	0	10	1	10
2010	0	0	1	0	0	10	1	10
2009	0	0	1	0	0	10	1	10
2008	0	0	1	0	0	10	1	10

El nombre de places al centre de dia de Sant Hipòlit és molt reduït, i per tant, hi ha moltes persones grans que es queden a la llista d'espera, sense poder gaudir de les oportunitats que els pot oferir aquest servei.

Places a residència per a gent gran (any 2013)

Any	Naturalesa jurídica			Total
	Iniciativa Pública	Iniciativa Social	Iniciativa Mercantil	
2011	22	0	0	22
2010	22	0	0	22
2009	22	0	0	22
2008	23	0	0	23
2007	23	0	0	23
2006	23	0	0	23

A la Comunitat del Voltreganès, és a dir, entre Sant Hipòlit i les Masies de Voltregà, només hi ha una residència per a gent gran, de tal manera, que la suma de persones d'aquest col·lectiu, entre els dos municipis, queda molt desfasada del nombre de places que pot oferir aquest recurs.

Ajuts de suport a famílies amb infants (any 2012)

Any	Nombre de	Nombre	Import
	famílies	d'infants	anual
	beneficiàries	beneficiaris	EUROS
2010	128	143	79.169
2009	111	131	71.286
2008	123	144	75.348
2007	106	128	69.717
2006	104	126	68.825

Amb aquesta taula, puc observar que cada any s'ha incrementat l'import anual per a persones beneficiàries d'ajudes a famílies amb infants, sent doncs, un detonant de les noves necessitats emergents i de la demanda de la població, que necessita, cada vegada més, el suport de l'administració pública per poder seguir formant part de la societat i fer front a les noves problemàtiques econòmiques i socials.

Tipologia de locals (any 2012)

Tipus de local								
Equipaments								
De salut	Educatius	Benestar Social	Esportius	Comercial	Oficines	Industrial	Agrari	Total
2	5	6	3	116	21	20	3	337

Igualment que a la taula de les Masies de Voltregà, relacionada amb la tipologia dels locals, puc veure que el nombre més elevat són els locals de comerç. Tanmateix, els de benestar social, salut i educació tenen un nombre molt baix.

5.3. Anàlisi de dades: diagnosi

A partir de les diferents entrevistes realitzades, i el posterior anàlisi d'aquestes, he pogut extreure una taula global que reflecteix la realitat social del Voltreganès. Per poder portar a terme una bona avaluació de les necessitats, crec que és important tenir en compte alguns elements bàsics: les necessitats detectades, la demanda que fan les persones, el col·lectiu de persones, l'oferta que s'ofereix des del municipi i els professionals i els recursos. Es per això, que les categories per fer l'anàlisi de la diagnosi dels dos municipis, principalment hi queden reflectits els elements que acabo de citar.

Per tal de proposar el meu projecte de voluntariat, penso que és necessari fonamentar la necessitat de la intervenció, ja que sinó hi hagués aquesta problemàtica el projecte no tindria sentit. Amb aquest projecte, crec que les persones dels dos municipis podrien gaudir d'una major qualitat de vida. A través de les entrevistes, crec que és molt importat remarcar que la problemàtica social que puc detectar al Voltreganès és la falta de relacions socials, que puguin contribuir a la creació i desenvolupament de projectes per crear espais de convivència i participació ciutadana.

La taula global de totes les entrevistes realitzades, amb l'anàlisi corresponent, és la següent:

CATEGORIES	BUIDATGE GLOBAL ENTREVISTES	Anàlisi
NECESSITATS DE LES PERSONES	<ul style="list-style-type: none"> > Col·lectiu de persones grans són gent vulnerable que pot necessitar suport i ajuda dels recursos socials. > Les necessitats i la falta de recursos poden afectar a la vida de les persones. > Les persones demanen ajuda als recursos del Voltreganès. > Situació precària. > Necessitats socioeconòmiques. > L'ajuntament ajuda a cobrir les necessitats assistencials de les persones del Voltreganès. > Augment de la demanda a serveis socials, increment de l'assistència social i educativa. > Necessitats d'acompanyament. > Necessitats a nivell social, personal i d'infraestructures. > Falta d'habilitats socials i personals. > Falta de contacte entre les persones. > Importància de la confidencialitat i la intimitat de les persones. > Joves amb necessitats: familiars, econòmiques. > Joves en situació d'atur, amb poca formació, manca d'hàbits i rutines, falta de responsabilitats. > Dificultats d'integració social i laboral. > El CAP té molts recursos, però de vegades no té els suficients per la demanda que les persones generen. 	<p>Les necessitats principals que hi ha a la Comunitat del Voltreganès són:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Personals, econòmiques, socials, laborals, d'integració i d'infraestructures. > Actualment situació precària, amb un augment de la demanda dels SS. > Manquen les relacions socials i comunitàries, per participar activament al municipi. > Els recursos no poden cobrir totes les necessitats. > Intimitat i confidencialitat de les persones.
COL·LECTIUS PRIORITARIS	<ul style="list-style-type: none"> > Col·lectiu de persones grans. > Col·lectiu infància i adolescència. > Oportunitats. 	<ul style="list-style-type: none"> > Persones grans. > Infància i adolescència (poca formació, atur, temps lliure,...)

CATEGORIES	BUIDATGE GLOBAL ENTREVISTES	Anàlisi
SERVEIS A LES PERSONES	> Cada persona té les seves pròpies característiques, de manera que el servei s'adapta segons les necessitats i demandes de la gent , en funció de les seves possibilitats.	> Flexibilitat i adaptabilitat del servei en funció de les persones.
	> Necessitats econòmiques, socials, familiars.	> Treballar per les persones i amb les persones.
	> Recurs cobreix necessitats assistencials.	> Cobertura de necessitats assistencials.
	> Espai comunitari del municipi.	
ORGANITZACIÓ I TREBALL DELS PROFESSIONALS	> Treball en xarxa i coordinació amb altres professionals.	> La importància del treball en xarxa
	> Limitacions en les tasques dels professionals.	i de la coordinació entre professionals.
	> La Generalitat ja no dóna diners.	> Potenciar la Comunitat de Serveis del Voltreganès.
	> Mancomunitat del Voltreganès (coordinació entre els professionals, recursos compartits,...)	
	> Educadora social infància.	
	> Treballadora social gent gran.	
	> Àmbit del voluntariat dins la regidoria de Benestar Social.	
POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT	> Moment difícil en que manquen els recursos.	> Falten recursos.
	> El voluntari podria contribuir a millorar el benestar del cuidador o cuidadora i la seva tasca.	> El voluntariat pot ser un element important per millorar la qualitat
	> Possibilitat de crear una borsa de voluntariat per fer classes de reforç a les escoles.	dels serveis i recursos del municipi.
	> Voluntariat: fer un servei als altres.	> La formació i orientació dels voluntaris és bàsica.
	> Voluntaris necessiten formació i orientació per part dels professionals.	
	> El voluntariat i el lleure.	
	> El voluntariat com una eina per agafar experiència professional.	

CATEGORIES	BUIDATGE GLOBAL ENTREVISTES	Anàlisi
POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT	> Subvencions i recursos limitats .	> Tasques dels voluntaris/es:
	> Els professionals han anat substituint tasques de voluntariat .	Acompanyaments dins-fora de la llar.
	> Noves normatives que han entrebancat la tasca dels voluntaris.	Acompanyaments a fer encàrrecs.
	> Relació entre voluntariat i associacionisme .	Reforç escolar.
	> Projecte de Càritas, en relació amb altres serveis, per trobar perfils de persones que un voluntari/a els podria ser de gran ajuda , té una borsa de voluntariat.	Activitats de lleure i lúdiques.
	> Confidencialitat entre professionals.	> Dependència dels recursos públics.
	> Tasques dels voluntaris/es: acompanyaments dins i fora de la llar, acompanyaments a fer encàrrecs.	> Ciutadania activa, cohesió social, iniciatives socials.
	> Mai la tasca d'un voluntari/a ha de ser obligatòria i imprescindible, és a dir, la tasca del voluntariat no ha de ser una substitució de la tasca dels professionals .	> Tenir en compte les normatives .
	> La importància de la participació comunitària i la població activa.	
	> Participació ciutadana, cohesió social. Falta d'iniciatives socials, falta de participació o propostes.	> Els voluntaris mai han de substituir les tasques dels professionals.
	> Els recursos de l'Administració han dissolt una mica la iniciativa de la gent i els moviments associatius .	
	> Falta de recursos personals i socials propis de les persones.	
	> Dependència de les persones vers l'Administració i els seus recursos.	
	> La ciutadania activa promou una millor convivència, enriquiment col·lectiu i intercanvi d'experiències.	
> Iniciativa de Bancs de Temps .		
> Tothom pot aportar coses als altres.		

CATEGORIES	BUIDATGE GLOBAL ENTREVISTES	Anàlisi
POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT	> Voluntariat informal , al fer extres associats a les seves tasques, fora de l'horari laboral.	> Concepte de voluntariat.
	> Entendre el concepte de voluntariat.	> Borsa de voluntariat.
	> Joves implicats amb el recurs, voluntariat pel funcionament d'activitats.	
	> Seria bo tenir una borsa de voluntariat.	
	> Tothom pot ser voluntari/a.	
	> Tasques dels voluntaris/es: suport a les escoles, persones grans.	
	> Voluntariat: fer alguna cosa pels altres.	

A partir d'aquesta taula global de totes les entrevistes, he desenvolupat l'anàlisi amb la informació de les diferents categories.

BLOC I

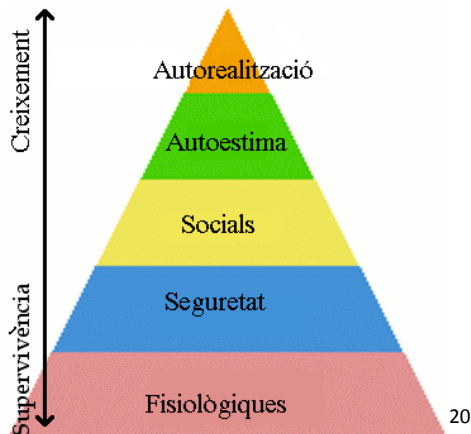
NECESSITATS DE LES PERSONES: Síntesi

Les necessitats principals que hi ha a la Comunitat del Voltreganès són:

- > **Personals, econòmiques, socials, laborals, d'integració i d'infraestructures.**
- > Actualment situació precària, amb un augment de la demanda dels SS.
- > **Manquen les relacions socials i comunitàries**, per participar activament al municipi.
- > Els recursos **no poden cobrir totes les necessitats.**
- > **Intimitat i confidencialitat** de les persones.

La detecció de les necessitats no és una tasca senzilla, ja que aquest tema aborda diferents dimensions. Les principals necessitats que es detecten des dels diferents professionals del Voltreganès són bàsicament personals, econòmiques, socials, laborals, d'integració i d'infraestructures.

Així doncs, i fent esment a la piràmide de Maslow, crec que puc dir que totes les necessitats que m'han sortit de l'anàlisi de les entrevistes estan reflectides. És a dir, des de les més bàsiques, com ara les de supervivència, que serien la falta de suport a la llar, les persones grans que no poden tenir cura d'ells i elles mateixos/es, passant per la falta de recursos econòmics que poden portar a la gent a no poder pagar la llum, l'aigua, la vivenda, etc. També les socials, ja que a les entrevistes va sortir molt el tema de la manca de relacions socials i la falta de participació ciutadana. I finalment les més personals i de creixement, com ara la manca de recursos personals que fa que les persones es puguin sentir bé amb elles mateixes i autorealtzades.

Els recursos del Voltreganès no poden cobrir totes aquestes necessitats, ja que al ser tantes i tant diverses és una tasca molt laboriosa poder assumir-ho tot. És per això, que amb una borsa de voluntariat, crec que es podrien desencadenar diverses actuacions favorables per les diferents dificultats i necessitats esmentades anteriorment. A més a més, l'actual context de crisi també és un element més que perjudica a les persones i amb aquest moviment de voluntariat, crec que es podria donar resposta a moltes de les situacions desfavorables que pateixen alguns col·lectius de la realitat de Masies i Sant Hipòlit de Voltregà.

BLOC II

COL·LECTIUS PRIORITARIS: Síntesi

> **Persones grans.**

> **Infància i adolescència** (poca formació, atur, temps lliure,...).

Els col·lectius amb els quals s'ha de posar més èmfasi són les persones grans i els infants i adolescents. Les persones grans sobretot es troben soles i amb manca de relacions socials. A més a més, també n'hi ha moltes que tenen dificultats per poder portar a terme les activitats de la vida quotidiana, tant a dins de casa com a fora. Per

²⁰ Font: <http://psico-ajuda.blogspot.com.es/2007/12/la-piramide-de-maslow-teoria-de-les.html>

altra banda, els infants i joves també mostren aquesta falta de vinculació amb les activitats i recursos del municipi, tenint estones de lleure que no saben què fer. A més a més, també tenen necessitat de formar-se, per poder tenir més possibilitats d'entrar al món laboral. Segons les dades extretes del Voltreganès, esmentades a l'apartat del context, al Voltreganès hi ha un nombre important d'atur juvenil i poca ocupació.

BLOC III

SERVEIS A LES PERSONES: Síntesi

- > **Flexibilitat i adaptabilitat** del servei en funció de les persones.
- > **Treballar per les persones i amb les persones.**
- > Cobertura de **necessitats assistencials.**

Els serveis dels que disposa la Comunitat del Voltreganès són flexibles i s'ajusten, en la mesura de les seves possibilitats, a les característiques i demanda de la població. Des d'aquest àmbit social, s'intenta treballar per a les persones i amb les persones, de tal manera que es donin eines i recursos perquè la gent sigui capaç d'empoderar-se i de prendre iniciativa per la seva pròpia voluntat. Tot i això, actualment encara perdura el model assistencialista, és a dir, de cobrir les necessitats com apaga focs que van sortit. Es vol treballar per un enfocament més basat en les potencialitats de les pròpies persones.

BLOC IV

ORGANITZACIÓ I TREBALL DELS PROFESSIONALS: Síntesi

- > La importància del **treball en xarxa** i de la **coordinació entre professionals.**
- > Potenciar la **Comunitat de Serveis del Voltreganès.**

Els professionals dels dos municipis intenten portar a terme un treball en xarxa i una coordinació entre professionals molt rigorosa, ja que amb aquesta suma d'esforços creuen que és possible un millor servei i gestió per a les persones. Amb aquesta compenetració pensen que es poden realitzar intervencions significatives d'acció comunitària. D'aquesta manera es pot millorar la focalització dels serveis disponibles.

BLOC V

POSSIBILITATS DE VOLUNTARIAT: Síntesi

> **Falten recursos.**

> El **voluntariat** pot ser un element important per **millorar la qualitat** dels serveis i recursos del municipi.

> La **formació i orientació** dels voluntaris és bàsica.

> **Tasques dels voluntaris/es:**

Acompanyaments dins i fora de la llar.

Acompanyaments a fer encàrrecs.

Reforç escolar.

Activitats de lleure i lúdiques.

> **Dependència** dels recursos públics.

> **Ciutadania activa, cohesió social, iniciatives socials.**

> Tenir en compte **les normatives.**

> Els voluntaris **mai han de substituir** les tasques dels professionals.

> **Concepte de voluntariat.**

> **Borsa de voluntariat.**

Respecte al tema del voluntariat, totes les persones entrevistades veuen aquesta figura com un element que podria encaixar bé a la dinàmica de la Comunitat del Voltreganès. Tot i això, hi ha diferents aspectes que és important tenir presents. Primer de tot, és imprescindible que la gent entengui el concepte de voluntariat, ja que

les tasques d'aquestes persones poden ajudar als professionals però mai suplir-los, i a més a més, ha de quedar clar que necessiten una formació i un assessorament per poder optimitzar i garantir que tot funcioni correctament. És a dir, la labor de les persones voluntàries ha de ser, segons el que he pogut extreure de les entrevistes i per tant en el context del Voltreganès, molt concreta.

Amb persones grans, sobretot tasques d'acompanyament, tant a dins com a fora de casa i de suport i relació social. Amb els infants i joves, algunes de les tasques dels voluntaris anirien vinculades amb el reforç escolar i amb activitats de lleure i lúdiques.

5.4. Projecte de voluntariat

5.4.1. Contextualització

Segons Espinoza (1986:77) *“El diagnóstico previo a la formulación de un proyecto es el reconocimiento que se realiza en el terreno mismo donde se proyecta ejecutar una acción determinada, de los síntomas o signos reales y concretos de una determinada problemática”*.

Aquest projecte d'investigació-acció ha estat pensat per a un context concret, que és el Voltreganès. A partir de l'observació i l'anàlisi de les dades que he pogut obtenir, juntament amb el que extrec de les entrevistes als diferents professionals del recursos, entitats i institucions del Voltreganès, detecto les següents necessitats a nivell molt general:

- El Voltreganès no té cap projecte de voluntariat actualment.
- Hi ha necessitats de diferents col·lectius sense cobrir.

- El canvi social que s'ha produït en els últims temps ha desencadenat situacions de dependència vers els diners que es proporcionaven a través de Benestar Social.

- Poca implicació comunitària i participació social.

Al descobrir que no hi ha recursos existents vinculats amb el voluntariat, em va sorgir la idea de fer aquesta proposta d'un projecte de voluntariat, partint de les necessitats de l'entorn, és a dir, de la pròpia realitat del Voltreganès. A partir d'aquesta primera detecció i anàlisi de l'entorn on es vol portar a terme el projecte, i per tal de poder delimitar les línees d'aquest, s'ha planificat un projecte pilot, el qual sorgeix per la pròpia realitat del Voltreganès i per cobrir una necessitat concreta que pugui millorar la qualitat de vida de la població.

5.4.2. Objectius del projecte

L'origen i la fonamentació d'aquest projecte es basa en poder donar resposta a les necessitats socials que presenta la població del Voltreganès i que no queden cobertes per les diferents institucions i recursos de la mancomunitat dels dos municipis.

L'objectiu general d'aquesta proposta de projecte de voluntariat és:

Crear una borsa de voluntariat al Voltreganès, a partir de la qual les persones voluntàries puguin acompanyar als ciutadans i ciutadanes de les Masies de Voltregà i de Sant Hipòlit de Voltregà, per motivar i cohesionar a la ciutadania activa, al mateix temps, que procurar donar resposta a les necessitats i situacions desfavorables d'alguns col·lectius concrets.

Els objectius específics són:

- Donar suport a les persones que ho necessitin a través del voluntariat.
- Integrar i promocionar a les persones a través de la participació activa a la comunitat.
- Millorar la qualitat dels recursos del Voltreganès.
- Establir vincles entre les persones del Voltreganès per fomentar les relacions socials.

5.4.3. Àmbits i col·lectius

Basant-me en l'estudi de la diagnosi de la realitat del Voltreganès, puc dir que els dos col·lectius que podrien necessitar més un projecte de voluntariat, serien les persones grans i els infants i adolescents dels municipis.

5.4.4. Línies de treball

Per tal de poder donar forma a aquest projecte de voluntariat, proposaré de manera esquemàtica, les línies de treball que podrien ser l'inici d'aquest projecte. Crec que s'ha de fer èmfasi en el fet que hi ha dos col·lectius potencials a rebre aquest acompanyament a través del projecte de voluntariat, i per tant, a continuació s'enfoquen les línies de treball per als dos àmbits.

Infància i adolescència

Els voluntaris podrien aportar a aquest col·lectiu dinàmiques i activitats vinculades sobretot amb el lleure i l'educació, ja que basant-me en l'anàlisi de necessitats, els professionals comentaven la importància de donar resposta a la falta de participació d'aquest col·lectiu en les activitats del municipi. A més, també és important destacar que si es fomenten activitats formatives, possiblement aquests joves tindran més

oportunitats, de les que tenen ara, per introduir-se en el món laboral. És interessant remarcar, que aquest projecte englobaria els infants i joves fins a setze anys, ja que aquesta és l'edat en que s'acaba l'etapa d'educació obligatòria. Per tant, seria molt bo poder portar a terme aquest treball amb aquest col·lectiu, per cobrir les necessitats que tenen i acompanyar-los en el seu procés formatiu i també en les hores de lleure, oferint-los el màxim d'oportunitats.

a) Activitats de lleure:

➤ Activitats esportives: torneig de hoquei, torneig de futbol, torneig de bàsquet, torneig de tennis, torneig de ping-pong, tir a l'arc, jocs esportius, gimcanes, etc.

➤ Activitats culturals: taller de rap, taller de hip-hop, taller de grafiti, taller de teatre, activitats de cinefòrum, taller de ràdio, portar a terme un lipdub, etc.

➤ Activitats manuals i artístiques: taller de disseny de samarretes, taller de màscares, taller d'elaboració d'un còmic, taller de fer polseres, taller de costura, taller de mandales, etc.

➤ Sortides: esqujada a la neu, sortida al teatre, sortida a la platja, sortida al cinema, sortida a un parc d'atraccions, sortida a la pista de gel, sortida amb bicicleta, sortida a Barcelona, etc.

b) Activitats formatives:

- Activitats d'acompanyament.
- Reforç escolar.
- Coneixement del món laboral.

Persones grans

Les persones grans del Voltreganès, segons l'anàlisi de les entrevistes, tenen dificultats per poder portar a terme les tasques de la llar i per poder relacionar-se amb altres persones, és a dir, per tenir una xarxa de relacions socials més enllà de la seva família. És per això, que penso que les tasques que podrien fer els voluntaris, a través del projecte de voluntariat proposat, s'encaminarien a les tres línies de treball següents:

a) Acompanyaments dins de casa:

- Suport a les tasques de la llar.
- Espais de conversa.
- Treball de psicomotricitat.

b) Acompanyaments fora de casa:

- Per anar a fer la compra.
- Anar a passejar.
- Visites mèdiques.

c) Activitats de lleure:

- Curs d'informàtica.
- Taller de memòria.
- Taller de restauració.

5.4.5. Tipologia dels voluntaris/es

La tipologia dels voluntaris/es també va molt relacionada amb els dos àmbits i/o col·lectius esmentats anteriorment. Així doncs, els voluntaris/es que es podrien acollir bé en aquest projecte, serien persones dinàmiques, amb ganes de col·laborar amb la Comunitat del Voltreganès, sensibilitzades amb la problemàtica dels municipis i motivades per ajudar als altres. A més a més, també seria necessària una formació prèvia, per poder portar a terme un treball qualitatiu i garantir una intervenció estructurada i planificada, que respecti els drets i els deures, tant de les persones participants, com dels voluntaris/es.

Així doncs, crec que tothom pot encaixar bé si té aquesta il·lusió. A partir d'aquí, segons les preferències, la disponibilitat i les motivacions de les persones voluntàries, es podria escollir un dels dos àmbits, el qual fos més vinculat amb les seves característiques, habilitats i formació, sent doncs, amb el que se sentis més còmode.

Penso que estudiants de la universitat podrien ser persones candidates per formar part d'aquest projecte de voluntariat, ja que això els permetria adquirir noves competències i al mateix temps formar part d'un projecte social. També crec que les persones jubilades, amb el nou concepte de jubilació activa, serien candidats i candidates ideals per portar a terme aquestes tasques, perquè estarien involucrats amb el poble, a més de sentir-se útils i establir noves relacions i adquirir nous aprenentatges.

5.4.6. Coordinació amb altres recursos i professionals

La coordinació amb altres recursos de la Comunitat del Voltreganès seria molt important, ja que per poder portar a terme aquest projecte de voluntariat, el suport dels professionals milloraria la qualitat de la intervenció, a més de donar un recolzament a nivell més tècnic. Penso que el fet de treballar en xarxa amb els professionals i els recursos que ja té actualment la pròpia comunitat, afavoririen i optimitzarien els serveis que s'ofereixen a la ciutadania, poden crear una sinergia conjunta cap a la millora de la qualitat de vida.

5.4.7. Planificació de l'avaluació i regulació

Per poder portar a terme un treball socioeducatiu encertat, és necessària una avaluació per poder comparar la situació que havíem previst al principi del plantejament del treball socioeducatiu i la situació real que s'ha desencadenat. Així doncs, penso que si aquest projecte es portés a terme, seria molt necessària aquesta avaluació, per aconseguir veure les limitacions, dificultats i possibilitats del treball socioeducatiu desenvolupat, de tal manera que a través de l'avaluació es veies què es podria reforçar o reorientar del projecte. Per tant a l'hora d'avaluar alguns dels elements que s'haurien de tenir en compte serien:

- Els aconteixements.
- Els objectius proposats.
- La metodologia.
- Les persones implicades en el procés.
- La temporalització.
- Els resultats.

6. CONCLUSIONS

6.1. En relació al voluntariat social

Les persones voluntàries, que treballen de manera desinteressada per la comunitat, crec que són ciutadans i ciutadanes compromesos socialment amb la realitat, que creuen en la cohesió de la comunitat i en l'empoderament de les persones, per ser capaces de gestionar de manera democràtica, la dinàmica de la comunitat. Penso que les aportacions que poden donar les persones voluntàries a l'entorn, són molt interessants, i que a més, aquestes poden afavorir a la cohesió ciutadana i la participació comunitària. Les persones que decideixen lliurement prendre la decisió de portar a terme tasques de voluntariat social, es caracteritzen per ser persones amb una visió crítica de la realitat actual, de tal manera que volen transformar-la per millorar la qualitat de vida de la població de l'entorn.

Crec que s'ha de remarcar molt la importància de que els voluntaris i voluntàries disposin de formació, ja que amb aquesta, adequada al perfil de voluntari i a les tasques que han de desenvolupar, permetrà que tinguin els coneixements i habilitats desitjables per poder portar a terme unes intervencions favorables. També considero, que a més de la formació específica, que haurien de rebre les persones voluntàries, crec que el fet de fer de voluntari/a et pot aportar noves eines i competències de cara a un futur com a professional, ja que aquestes tasques et donen experiència i coneixements. A més a més, crec que les persones voluntàries socials també poden sentir que la feina que estan portant a terme els gratifica i els aporta una possibilitat de creixement personal.

Així doncs, penso que és molt important el seu rol dins de la comunitat, per acompanyar a les persones a fer-se més responsables i compromeses amb la seva realitat, ja que això permetrà una convivència més estable i relacional. Les persones voluntàries crec que volen oferir totes les seves habilitats i capacitats per poder

satisfer les necessitats individuals i col·lectives de l'entorn i així fomentar un desenvolupament sostenible, a través de les pròpies persones de la comunitat, donant-los eines per dirigir aquest canvi.

Les persones voluntàries, sobretot en moments com l'actual, en que la ciutadania cada vegada és més individualista, poden ajudar a donar valors que sinó podrien desaparèixer en un futur, com ara la responsabilitat social, la participació comunitària i les accions desinteressades pels altres. Dit d'una altra manera, penso que amb el voluntariat es poden promoure les relacions entre les persones, establint connexions entre elles i promocionant la solidaritat, la inclusió social i el capital social. A partir d'aquestes intervencions, crec que ajudaran a desenvolupar una societat civil que s'agrupi per fer front als reptes comuns de manera innovadora i creativa.

L'actual crisi i la retallada de les prestacions públiques, considero que seran factors determinants, perquè en el present i en un futur proper, es tornin a reprendre més agrupacions de voluntariat, per donar resposta a les necessitats actuals de la ciutadania, a través de moviments de les persones per ajudar-se de manera desinteressada, motivades per aconseguir el benestar comú.

Ja per concloure amb el concepte de voluntariat social, ho considero una eina important per la societat, ja que són persones que viuen amb passió la tasca que realitzen i amb un compromís cap a la millora social. Per això, recolzo molt la seva voluntat i crec que és una qualitat personal voler portar a terme aquest rol, ja que ho veig com una oportunitat d'agafar experiència i noves competències, al mateix temps que poder entrar en contacte amb col·lectius que de vegades queden exclosos socialment. Així doncs, penso que amb el treball que porten a terme aquestes persones podem lluitar contra la individualitat que cada dia està marcant més la nostra

societat. Crec que el voluntariat social és la màxima figura de solidaritat i compromís amb els altres. Per tot aquest compromís i motivació de les persones voluntàries, penso que seria una bona idea poder desenvolupar el projecte de voluntariat social proposat.

6.2. En relació a la recerca

Per poder reflexionar al voltant de la recerca, crec que és necessari, primer de tot, rescatar les dues preguntes que em plantejava al iniciar la investigació, per veure si finalment he pogut donar una resposta clara als dos interrogants. Les qüestions formulades van ser:

1. Quines són les necessitats principals que tenen les persones residents al Voltreganès?
2. És possible portar a terme un projecte de voluntariat encaminat a cobrir, en la mesura possible, les necessitats que tenen les persones de la Comunitat del Voltreganès?

Crec que en el desenvolupament d'aquest treball dono resposta als dos interrogants. La primera pregunta, en relació a les necessitats principals de les persones que viuen al Voltreganès, queda clarament contestada a l'apartat 5.1. Procés i metodologia, al Bloc I, on a través de la síntesis de les necessitats de les persones, apunto la detecció que s'ha fet d'aquestes. La segona pregunta, sobre la possibilitat de cobrir les necessitats de la població a través del voluntariat, també queda contestada al mateix apartat que l'anterior, 5.1. Procés i metodologia, al Bloc V, on es pot veure clarament que, la figura de la persona voluntària podria afavorir a l'entorn i a la ciutadania.

La recerca de la informació ha estat un procés rigorós, ja que per tal de poder desenvolupar una diagnosi qualitativa he necessitat estructurar molt bé les dades

obtingudes. És per això, que crec que la part de la recerca d'informació ha set molt important i extensa, ja que m'ha comportat moltes hores de dedicació, tant per poder extreure la informació, a través de la recerca de documentació i les entrevistes, com pel posterior anàlisi i conclusions de les dades obtingudes.

El fet de basar-me en un estudi de cas, i per tant, en una recerca qualitativa, també m'ha permès aprofundir molt en la investigació de la realitat del Voltreganès, donant-me la possibilitat de conèixer una visió metodològica, tècnica i pragmàtica dels recursos i professionals que porten a terme les intervencions socioeducatives en els dos municipis.

Per tant, el que he intentat al llarg de tota la recerca ha estat delimitar, explicar i acostar-me a la realitat que investigava, per tal de donar un enfocament el màxim d'acurat i realista de la comunitat, procurant dissenyar un projecte realista i amb una visió de futur que pugui aportar elements favorables a l'entorn.

Al llarg de la recerca, també m'he trobat amb mancances, com per exemple la falta de temps i disponibilitat horària meva i dels professionals, de tal manera que tots i totes hem fet un esforç per poder donar cara i ulls a la investigació, al mateix temps que intentar aproximar aquesta a la realitat del Voltreganès.

7. EPÍLEG

En relació al meu procés d'aprenentatge

Penso que el fet d'escollir un tema que em motivava i m'engrescava ha set un punt a favor per desenvolupar el Treball de Final de Grau. Des del principi, quan se'ns va explicar en què consistia el treball, vaig pensar que la temàtica del meu havia d'anar vinculada amb els estudis d'educació social. També penso que vaig intentar ser realista des d'un primer moment, enfocant la meua recerca en funció de diferents aspectes, com ara: el temps disponible, l'accessibilitat a les dades, un tema que m'interessés i també que pogués aportar alguna cosa a la comunitat.

El voluntariat, focalitzat a la Comunitat del Voltreganès em va semblar una bona idea, ja que és un tema que considero important pel desenvolupament de la ciutadania activa i participativa, a més de ser vinculat amb la meua realitat social. Quan ara hi penso, veig que va ser una opció encertada, però tampoc vull oblidar que em va costar esforç tirar-m'hi de cap, ja que considero que aquest treball ha estat un gran pas a la meua vida formativa i com educadora social, a més de ser un element important que tanca el cicle del Grau en Educació Social.

A partir d'aquí, em vaig plantejar diverses preguntes relacionades amb els conceptes de voluntariat, participació comunitària, desenvolupament comunitari, ciutadania activa, etc, vinculats sempre en un territori concret, el meu, el Voltreganès. Com que les Masies de Voltregà i Sant Hipòlit són dos municipis tan vinculats entre ells, em va semblar idoni englobar-los als dos, abraçant així un ampli ventall de possibilitats de recerca.

Així doncs, crec que la proposta de voluntariat, formulada a través de la diagnosi de la realitat, podria satisfer les necessitats de moltes persones, afavorint la situació actual de la comunitat i aportant una solució dinàmica, que doni eines i empoderi a la

ciutadania de la Comunitat del Voltreganès, acostant-nos cap a un procés de canvi i transformació social, a través dels propis i pròpies protagonistes de la realitat, millorant la cohesió social i la convivència del Voltreganès.

Penso que al llarg de tota la recerca he procurat anar fent petits passos, ja que no volia trobar-me amb un final asfixiant, havent de fer les coses a córrer cuita. Tot i que per les disponibilitats horàries no sempre ho he pogut aconseguir tal i com jo voldria, puc dir que em sento satisfeta del procés portat a terme. Crec que la constància és un element clau per poder desenvolupar un bon treball. Al llarg d'aquest període he pogut aprofundir en termes que de vegades queden molt difosos els uns amb els altres, al mateix temps que he conegut les tasques de diversos i diverses professionals de l'àmbit social, fent-me una idea del plantejament d'aquest àmbit al meu territori diari.

En un futur proper, podria plantejar-me la possibilitat de portar a terme el projecte de voluntariat que he desenvolupat, ja que tot i que només he dissenyat unes línies de treball, penso que amb la diagnosi feta només caldria agafar empena i proposar-se engegar aquest projecte amb il·lusió.

8. BIBLIOGRAFIA

8.1. Llibres

➤ BARBERO, J. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Madrid: Alianza Editorial.

➤ CORTÈS, F.; LLOBET, M. (2006). La acción comunitaria desde el trabajo social a: ÚCAR, X.; LLENA, A. *Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria*. Barcelona: Graó.

➤ CRUZ, A; GRADAÍLLA, R (2003). Voluntariado y ONG's desde la mirada crítica de la educación social, *Innovación educativa*, núm. 13, pàg 173-180.

➤ FROUFE, S (1998). *Técnicas de grupo en animación comunitaria*. Salamanca: Editorial Amaru.

➤ MADRID, A. (2001). *La institución del voluntariado*. Madrid: Trotta.

➤ MARCHIONI, M. (2001). *Comunidad, participación y desarrollo. Teoría y metodología de la intervención comunitaria*. Madrid: Editorial Popular.

➤ MARCHIONI, M. (2001). *Comunidad y cambio social. Teoría y praxis de la acción comunitaria*. Madrid: Popular.

➤ MARCHIONI, M. (1989). *Planificación Social y Organización de la Comunidad*. Madrid: Editorial Popular.

8.2. Pàgines web

➤ Classificació tipus de voluntariat. *Dossiers del Tercer Sector*, n·19, maig 2012. [en línia]. [Consulta: 10 de novembre de 2012]. Disponible a: <http://www10.gencat.cat/sac/AppJava/servei_fitxa.jsp?codi=13529>

➤ Entitats de les Masies de Voltregà. [Consulta: 20/11/2012]. Disponible a: > <http://www.lesmasiesdevoltrega.cat/adreces-i-telefonos?apartat=9>>

➤ Entitats de Sant Hipòlit de Voltregà. [Consulta: 25/11/2012]. Disponible a: > http://www.santhipolitdevoltrega.cat/el_municipi/entitats>

➤ Servei Català del Voluntariat. [Consulta: 03/12/2012]. Disponible a: > <http://www.voluntariat.org/Promoci%C3%B3delvoluntariat/CensdEntitats.aspx>>

➤ Xarxa de Voluntariat Social de Catalunya. [Consulta: 29/12/2012]. Disponible a: <http://www.voluntaris.cat/quisom>

➤ Entitats i voluntaris per un món millor. [Consulta: 05/01/2013]. Disponible a: > <http://xarxanet.org/>>

